

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
October 6, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIS - OCTOBER 6, 1994

Nr. 194

Jungtinėse Tautose Estija prašė naujos sutarties su Rusija

Vilnius, rugsėjo 30 d. (LR) - Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje rugsėjo 28 d. kalbėjo Estijos užsienio reikalų ministras Juri Luik. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, jis pareiškė, kad Rusijos armija iš Baltijos valstybių išvesta, ir dabar Rusija turi pasirašyti su Estija taikos sutartį 1920 metų Tartu taikos sutarties sąlygomis.

„Rugpjūčio 31 dieną mes pažymėjome kariuomenės išvedimą. Šis įvykis simbolizavo vienos eros pabaigą ir kitos eros pradžią. Kariuomenės išvedimas buvo svarbus žingsnis į saugumą Baltijos regione. Tačiau Baltijos regione saugumo problema vis dar neišspręsta. Viena iš krypčių į tikrą saugumą yra santykių su Rusijos Federacija gerinimas. Vadovaujantis gera valia ir abiejų šalių išpareigojimais, pagal 1920 metų Tartu taikos sutartį reikia vėl pasirašyti taikos sutartį“, pareiškė Estijos užsienio reikalų ministras.

Estija reikalauja grąžinti žemes

Šią sutartį laikydama vieninteliu santykių su Rusija pagrindu, Estija reikalauja, kad jai būtų grąžinta dalis dabartinių Leningrado ir Pskovo sričių.

„Jau vėl kalbėti apie naujas įtakos ir artimajį užsienį, - pareiškė ministras. - Mes jau seniai nuėjome pradinis Europos saugumo struktūros kūrimo etapus. Sukurti gyvybingi pamatai, grindžiami bendromis vertybėmis, kurie apima Vidurio ir Rytų Europos valstybes. Jau ne tik vėl, bet ir neįprastina galvoti apie planus, kurių architektai kalba apie įtakos sferas“.

Kalbėjo karą pergyvenančių šalių atstovai

Tą pačią dieną JT Generalinės Asamblėjos sesijoje kalbėjo Armėnijos prezidentas Levon Ter-Petrosian.

Pasak jo, taika Kalny Kachache gali būti sudaryta tik tuo metu, kai ten bus dislokuoti JT taikos misijos kariai. Ter-Petrosian nuomone, užsienio taikdariai padėtų sutvirtinti Armėnijos ir Azerbaidžano paliaubas, dėl kurių šalys susitarė šiais metais.

Kroatijos prezidentas Franjo Tudjman pareiškė, kad gali kilti naujas karas, jeigu Serbija neatiduos okupuoto Krajinos regiono, kuris priklauso Kroatijai. Tudjman pareikalavo, kad ekonominės sankcijos prieš Jugoslaviją nebūtų atšauktos, kol Belgradas neprivers Kroatijos atiduoti okupuotą teritoriją - apie ketvirtį visos Kroatijos teritorijos.

Pabrėžtas taikos procesas

Generalinėje Asamblėjoje kalbėjo Airijos užsienio reikalų ministras Dick Spring akcentavo Airijoje vykstantį katalikų ir protestantų taikos procesą, o ne skaičiavimą jų karo aukas, kaip darė jo pirmtakai.

Pasak D. Spring, amžius trukusį protestantų ir katalikų konfliktą pavyko pasukti kita linkme dėl to, kad Didžioji Britanija ir Airija pasiryžusios

suteikti lygias teises katalikų ir protestantų bendrijoms.

Prašoma nuolatinę JT pajėgų

Ukrainos užsienio reikalų ministras Genadij Udovenka paragino sukurti nuolatinę JT taikos palaikymo pajėgas. Ministras pareiškė, kad Ukraina pasirodys duoti joms kareivių.

Udovenka taip pat paragino nedelsiant peržiūrėti taikos misijas. Pasak jo, Jungtinės Tautos per daug isitraukė į pietininių konfliktus, tokius kaip Jugoslavijos, ir atitolo nuo pagrindinės savo pareigos - išlaikyti taiką tarp tautų, kurios ankščiau kariavo.

Savo kalba G. Udovenka parėmė daugelį pasaulio šalių atstovų, kurie taip pat reikalauja suformuoti nuolatinę JT taikos palaikymo pajėgas, pasirodysias bet kada vykti ten, kur jų reikia.

Prieš jį tokią patį mintį prieš kelias dienas davė Rusijos prezidentas Boris Jelcinas.

G. Udovenka pareiškė, kad Ukraina yra labai nusivylusi tarptautine bendrija, kuri nepadedą reformuoti Ukrainos ekonomikos ir sunaikinti jos branduolinio arsenalo.

Prancūzija taip pat pasiūlė sudaryti specialų kelių tūkstančių karių JT taikos misijų būrį, pasirodysius bet kada išvykti į konfliktų vietą, bet perspėjo, kad Saugumo Taryba privalo rūpestingiau spręsti, kada siųsti JT karus.

Pasak Prancūzijos užsienio reikalų ministro Alain Juppé, JT Saugumo Taryba turi imtis sankcijų tik tuomet, kai jau išnaudotos visos diplomatinės galimybės.

Savo kalboje Juppé taip pat kritikavo Bosnijos serbus, kurie atmetė tarptautinės bendrijos pasiūlytą taikos planą.

Balkanų problemos

Graikijos užsienio reikalų ministras Karolos Papoulias paragino Jungtinių Tautų nares imtis priemonių prieš Turkiją, jeigu ši neatitrauks savo ginkluotųjų pajėgų iš Kipro.

Graikijos atstovas taip pat kritikavo tai, kad Albanijoje pažeidinėjamas ten gyvenančių graikų teisės, o Makedonija reikalauja Graikijai teritorines pretenzijas.

K. Papoulias nepasakė, kokių konkrečių priemonių turi imtis tarptautinė bendrija, kad Turkija pasitrauktų iš Kipro, tačiau, manoma, kad jis turėjo galvoje ekonomines sankcijas.

Makedonijos užsienio reikalų ministras Stevo Cervenkovsk pareiškė, kad karo apimtoms Balkanų šalims reikia Europos Sąjungos tipo ekonominio bendradarbiavimo, kad būtų galima sudaryti ir išlaikyti taiką.

Pasak Makedonijos atstovo, JT sankcijos prieš buvusią Jugoslaviją stipriai pažeidė Makedonijos ekonomiką.

Saugumui kenkia ir Graikijos paskelbta ekonominė blokada. Graikija, kuri nepatenkinta Makedonijos, kaip suverenios valstybės, vardu, tokiu pačiu kaip viena jos provincijų, pamėginę izoliuoti Makedoniją. Didžiosios Britanijos užsienio

Rugsėjo 19 d. Lietuvos prezidentui Algirdui Brazauskui lankantis Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje, priėmimo programą kartu stebėjo (iš k.) gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Arminas Lipšys, prezidentas Brazauskas ir gimnazijos vicedirektorius R. Tesnau.

Isteigtas pagalbos centras kankintiems žmonėms

Vilnius, rugsėjo 29 d. (LR) - Privati labdaringa organizacija „Kankinimus ir represijas“ patyrusių asmenų reabilitacijos fondas“ Vilniuje isteigtas medicinos „Dvasinių krizių centrą“. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, laikinai jis įsikūręs klinikinėje psichoterapijos centre, o po naujų metų persikels į Bernardinų gatvėje dabar remontuojamas patalpas. Tokie centrai yra maždaug 70 pasaulio šalių. Jų veiklą koordinuoja „kankinimų patyrusių asmenų reabilitacijos centro“ taryba, įsikūrusi Kopenhagoje, Danijoje. Išsivysčiusiose pasaulio valstybėse šios organizacijos teikiama pagalba pabėgėliams bei įvairių agresijų aukoms.

Pasak šio centro vadovų gydytojų psichoterapeutų K. Remeikio ir V. Danilevičiūtės, čia teikiama psichologinė pagalba tiems žmonėms, kurie buvo fizikai arba dvasiškai kankinami Sovietų Sąjungos valstybinės represinės struktūrose - KGB, milicijoje, armijoje, lageruose, teismuose ir prokuratūrose.

Anot jų, centre priimami buvusieji tremtiniai, ginkluotos ir neginkluotos rezistencijos dalyviai, Černobylio avarijos padarinių likvidavę ir Afganistano kare dalyvavę kariai, dvasiškai sušalę karinės tarnybos metu, nukentėjusieji Sausio 13-ąją bei nacių okupacijos aukos. Taip pat gali kreiptis ir šių žmonių artimieji, nes daugelis jų, gydytojų žodžiais tariant, gyvendami kartu su nukentėjusiais, dažnai patiria psichologines traumas.

reikalų ministras Douglas Hurd pareiškė, kad padėtis į dvi dalis padalytame Kipre nėra pastovi, ir paragino įvairiomis priemonėmis siekti, kad salos graikai ir turkai labiau pasitikėtų vieni kitais.

Hurd taip pat pasakė, jog Didžioji Britanija prieštarauja tam, kad Irakui būtų pranešta, kada bus nutraukta naftos produktų blokada.

Irako vyriausybė nori, kad Jungtinės Tautos pasakytų, kada bus atšaukta blokada, jeigu tarptautiniai stebėtojai neužfiksuoja jokių Bagdado nusižengimų jo ginklų programoje.

Pagal JT rezoliuciją, priimtą netrukus po karo Persijos įlankoje, Irako karinės gamyklos turi būti nuolat stebimos, ar jose negaminami masinio naikinimo ginklai.

K. Remeikis teigė, jog patirtos traumos negydant gali išlikti dešimtmečius. Jis paminėjo Danijos mokslininkų tyrimus, atliktus su buvusiais koncentracijos stovyklų kalnais. Mokslininkai nustatė, kad tie žmonės ilgai išlieka nervingi, blogai miega, sapnuoja košmarus. Anot gydytojų, po psichologinės krizės dvasinės pasekmės būna gana sunkios ir ilgos, bet jos išgydomos, ir, medikams padedant, žmonės „gali geriau pasijauti ir be problemų adaptuotis visuomenėje“.

Gydytojas K. Remeikis pabrėžė, kad visa medicinos pagalba (tarp jų ir nervų sistemos sutrikimams gydyti reikalingi

vaistai) teikiama nemokamai.

Šiuo metu klientai (gydytojai siūle nevalinti jų pacientais) konsultuojami ne tik Vilniaus miesto klinikinėje psichoterapijos centre, bet ir Vilniaus psichoneurologinėje ligoninėje, psichoterapijos klinikoje. Gydytojas K. Remeikis minėjo, jog centrą finansuoja Europos Sąjungos, Jungtinės Tautos, Atviros Lietuvos Fondas ir vienas privatus fondas iš Danijos. Pasak jo, Lietuvos vykdamosios valdžios struktūros nepadėjo niekuo.

Ateityje centras filialai turėtų iškurti visuose Lietuvos didmiesčiuose, todėl dabar Vilniaus universiteto studentams medikams skaitomas kursas „Sunkių psichologinių traumų pasekmės“, kurį išklauso, jie galės dirbti šioje srityje.

Lietuvoje mažėja mokslininkų

Vilnius, rugsėjo 23 d. (Elta) - Prieš 15 metų Lietuvoje buvo 37 valstybiniai mokslo institutai. Dabar jų yra 31. Atstacius nepriklausomybė, panaikinti institutai, kurie buvo susiję su buvusios Tarybų Sąjungos karine pramone.

Socialdemokratai kritikavo planus centralizuoti policiją

Vilnius, spalio 4 d. (Elta) - Seimo Socialdemokratų frakcijos atstovs ir Seimo Nacionalinio saugumo komiteto narys Nikolajus Medvedevas spaudos konferencijoje kreipėsi į žurnalistus, prašydamas surengti platesnę diskusiją spaudoje dėl savivaldybių policijos ateities.

Jo nuomone, kovos su teisėtvarkos pažeidimais centrą reikėtų perkelti į savivaldybes. Savivaldybių policija, sakė N. Medvedevas, turėtų tapti aktyvia ir veiksminga visuomenės saugymo forma.

Prelegentas kritikavo Policijos įstatymo projektus, kuriuose numatytas centralizuotas policijos valdymas. Tai, sakė N. Medvedevas, atimtų galimybes operatyviai reaguoti į teisėtvarkos pažeidimus vietose, sumažintų savivaldybių vaidmenį ir atsakomybę kovojant su nusikalstamumu.

Jo nuomone, valstybinės policijos kompetencijai be jokių išlygų turėtų priklausyti kriminalinė paieška, ryšiai su tarptautine policija Interpol, tačiau viešosios tvarkos apsauga turi būti savivaldybių policijos ran-kose.

Tačiau ir likusių mokslo įstaigų gyvenimas nėra paprastas, ypač trūksta lėšų. Kaip praneša Lietuvos mokslo tarybos pareigūnas V. Guoga, skiriamų lėšų nepakanka, kad Lietuvos mokslo būklė būtų nors iš dalies stabilizuota. Apie naujų technologijų įdiegimą studijose nei nekalbama. Iš biudžeto gaunamų lėšų 60% skiriama atlyginimams, 35% ūkinėms išlaidoms, o mokslininkams tyrimams bei aparatūrai įsigyti lieka tik 5%.

Geresnė būklė yra tuose institutuose, kurie turi galimybę parduoti informaciją arba konkrečią produkciją.

Dar viena opi problema visiems institutams - išsėta gabiausi mokslininkai, o aukštųjų mokyklų absolventai neieško darbo mokslo ir studijų sferoje. Institutuose darbuotojų skaičius nuolat mažėja. Nuo 1991 metų kasmet netenkama po 20% mokslininkų.

Mažėja ir pateikiamų darbų mokslo laipsniui įgyti. Pagal statistikos duomenis, aukščiausioji mokslinė kvalifikacija - mokslo daktaro mokslo laipsnis - Lietuvoje buvo suteiktas: 1984 metais - 23 mokslininkams, 1985 - 29, 1986 - 22, 1987 - 28, 1988 - 40, 1989 - 33 ir 1990 - 18 mokslininkų. Po to buvo dviejų metų pertrauka.

Habilituoto daktaro mokslo laipsnis pradėtas teikti tik 1993 metais, kai buvo parengta naujoji mokslo laipsnių ir pedagoginio mokslo vardų sistema. 1993 metais 62 mokslininkai pateikė savo darbus habilituoto daktaro mokslo laipsniui įgyti.

Prasidėjo teismas dėl Lingio nužudymo

Vilnius, spalio 5 d. (Elta) - Aukščiausiasis Teismas pradėjo nagrinėti bylą dėl Vito Lingio nužudymo. Jis buvo „Respublikos“ dienraščio redaktoriaus pavaduotojas ir vienas iš leidėjų, nušautas pernai spalio 12 d. prie savo namų.

Kaltinimai pateikti gaujos, vadinamosios „Vilniaus brigados“ vadovams ir nariams Igoriui Achremovui (gimęs 1965 m. rusas, Lietuvos pilietis, anksčiau teistas), Borisui Babičenkai (1968 m., rusas, Lietuvos pilietis, teistas), Borisui Dekanidzei (1962 m., žydas, be pilietybės) ir Viaceslavui Slavickiui (1967 m., rusas, Lietuvos pilietis, teistas). Jie kaltinami turto prievartavimu, ruošimusi ir pasikėsinimu įvykdyti žmogžudystę, nusikaltamos gaujos organizavimu ir vadovavimu jai, neteisėtu šaukimo ginklo laikymu ir tyčinio nužudymo sunkinančiomis aplinkybėmis. Visiems keturiems teisiams už inkriminuojamus nusikaltimus gali būti pritaikyta mirties bausmė.

Teismo posėdžiai vyksta Aukščiausiojo Teismo rūmuose. Dėl riboto vietų skaičiaus į juos įleidžiami tik teisiamųjų giminės bei žurnalistas. Pastarųjų akredituota apie 50, tarp jų - agentūrų Associated Press, Reuter, Amerikos CNN ir Vokietijos ARD-1 bei Rusijos „Ostankino“ telekompanijų, „Newsdienraščių atstovai.“

Pirmą kartą Aukščiausiajame Teisme bylą nagrinėja ne vienas teisėjas ir du tarejai, kaip būdavo iki šiol, o trys Aukščiausiojo Teismo nariai - Vytautas Greičius, Vladimiras Nikitinas ir Algis Sirvydis.

Valstybinį kaltinimą pateikė Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras Artūras Paulauskas. Borisą Dekanidzę gina trys advokatai, kitus - po vieną.

Teisiamieji susodinti po du į atskirus narvus. Taip padaryta norint atskirti tardymo metu daugiausia parodymų davusį Igorį Achremovą nuo žmogžudystės organizavimu kaltinamo Boriso Dekanidzės.

Borisas Dekanidzė nesutiko su teismo sudėtimi. Jis sakė, kad teismo pirmininkas Vytautas Greičius yra suinteresuotas asmuo, nes jį savo publikacijoje „Respublikos“ dienraštis pavadino principingu. Teismas jo argumentus pripažino nepagrįstais. Atmetos ir Boriso Dekanidzės pretenzijos dėl techninių klaidų įrašant baudžiamojo kodekso straipsnius (jos vėliau buvo išmestos).

Perskaicius kaltinamąją išvadą, buvo padaryta pietų pertrauka. Po jos parodymus teismui davė Igoris Achremovas. Jis prisipažino trim pistoletu šūviais nužudęs Vitą Lingį. Igoris Achremovas patvirtino savo išankstinius parodymus, kad užduotį nužudyti Vitą Lingį jis gavęs iš Boriso Dekanidzės.

Rytoj toliau bus išsklaidomi Igorio Achremovo parodymai.

Estijos parlamento vadovas lankėsi Lietuvoje

Vilnius, spalio 5 d. (Elta) - Trečiadienį baigėsi Estijos Valstybės Susirinkimo pirmininko Ulo Nugio vizitas Lietuvoje. Jis buvo atvykęs tris dienas Seimo pirmininko Česlovo Juršeno kvietimu.

Spaudos konferencijoje Ulo Nugis pasakė, kad Baltijos šalys, aktyvindamos bendradarbiavimą įvairiose srityse, prioriteta vis dėlto turėtų skirti saugumo klausimams. „Mūsų užsienio politika šiuo klausimu turi būti gerai koordinuota“, pabrėžė jis. „Nė viena Baltijos valstybė pati negali užtikrinti savo saugumo, o tarptautinės organizacijos, suteikdamos garantijas, į Lietuvą, Latviją ir Estiją žiūri kaip į vieningą Baltijos regioną“.

Pavojingiausia Baltijos valstybių saugumui, Ulo Nugio nuomone, yra didelė Rusijos kariuomenės koncentracija Kaliningrado srityje. Estija tikisi,

Landsbergis neigia žinių agentūros pranešimą

Vilnius, rugsėjo 30 d. (LR-AGEP) - Seimo opozicijos atstovė spaudai pranešė, kad rugsėjo 28 d. Rusijos agentūra „Interfax“ išplatino pranešimą apie Lietuvos specialiųjų tarnybų planuojamą didelę ginklų siuntą į Čėčėniją ir glaudžius V. Landsbergio kontaktus su asmenimis Lietuvos specialiose tarnybose bei Čėčėnijos prezidentu Džochar Dudajev.

Lietuvos Seimo opozicijos vadovas tai paneigė. Jis pasakė, kad „tai eilinė provokacija, kurios tikslas - nutildyti opozicines politines jėgas Lietuvoje, nuolat kvietiančias Rusiją sėstis prie derybų stalo su teisėta Čėčėnijos vadovybe.“

teisėjas ir du tarejai, kaip būdavo iki šiol, o trys Aukščiausiojo Teismo nariai - Vytautas Greičius, Vladimiras Nikitinas ir Algis Sirvydis.

Valstybinį kaltinimą pateikė Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras Artūras Paulauskas. Borisą Dekanidzę gina trys advokatai, kitus - po vieną.

Teisiamieji susodinti po du į atskirus narvus. Taip padaryta norint atskirti tardymo metu daugiausia parodymų davusį Igorį Achremovą nuo žmogžudystės organizavimu kaltinamo Boriso Dekanidzės.

Borisas Dekanidzė nesutiko su teismo sudėtimi. Jis sakė, kad teismo pirmininkas Vytautas Greičius yra suinteresuotas asmuo, nes jį savo publikacijoje „Respublikos“ dienraštis pavadino principingu. Teismas jo argumentus pripažino nepagrįstais. Atmetos ir Boriso Dekanidzės pretenzijos dėl techninių klaidų įrašant baudžiamojo kodekso straipsnius (jos vėliau buvo išmestos).

Perskaicius kaltinamąją išvadą, buvo padaryta pietų pertrauka. Po jos parodymus teismui davė Igoris Achremovas. Jis prisipažino trim pistoletu šūviais nužudęs Vitą Lingį. Igoris Achremovas patvirtino savo išankstinius parodymus, kad užduotį nužudyti Vitą Lingį jis gavęs iš Boriso Dekanidzės.

Rytoj toliau bus išsklaidomi Igorio Achremovo parodymai.

Estijos parlamento vadovas lankėsi Lietuvoje

Vilnius, spalio 5 d. (Elta) - Trečiadienį baigėsi Estijos Valstybės Susirinkimo pirmininko Ulo Nugio vizitas Lietuvoje. Jis buvo atvykęs tris dienas Seimo pirmininko Česlovo Juršeno kvietimu.

Spaudos konferencijoje Ulo Nugis pasakė, kad Baltijos šalys, aktyvindamos bendradarbiavimą įvairiose srityse, prioriteta vis dėlto turėtų skirti saugumo klausimams. „Mūsų užsienio politika šiuo klausimu turi būti gerai koordinuota“, pabrėžė jis. „Nė viena Baltijos valstybė pati negali užtikrinti savo saugumo, o tarptautinės organizacijos, suteikdamos garantijas, į Lietuvą, Latviją ir Estiją žiūri kaip į vieningą Baltijos regioną“.

Pavojingiausia Baltijos valstybių saugumui, Ulo Nugio nuomone, yra didelė Rusijos kariuomenės koncentracija Kaliningrado srityje. Estija tikisi,

Landsbergis neigia žinių agentūros pranešimą

Vilnius, rugsėjo 30 d. (LR-AGEP) - Seimo opozicijos atstovė spaudai pranešė, kad rugsėjo 28 d. Rusijos agentūra „Interfax“ išplatino pranešimą apie Lietuvos specialiųjų tarnybų planuojamą didelę ginklų siuntą į Čėčėniją ir glaudžius V. Landsbergio kontaktus su asmenimis Lietuvos specialiose tarnybose bei Čėčėnijos prezidentu Džochar Dudajev.

Lietuvos Seimo opozicijos vadovas tai paneigė. Jis pasakė, kad „tai eilinė provokacija, kurios tikslas - nutildyti opozicines politines jėgas Lietuvoje, nuolat kvietiančias Rusiją sėstis prie derybų stalo su teisėta Čėčėnijos vadovybe.“

Lietuvos Seimo opozicijos vadovas tai paneigė. Jis pasakė, kad „tai eilinė provokacija, kurios tikslas - nutildyti opozicines politines jėgas Lietuvoje, nuolat kvietiančias Rusiją sėstis prie derybų stalo su teisėta Čėčėnijos vadovybe.“

KALENDORIUS

Spalio 6 d.: Šv. Brunonas, kunigas (gimė 1030 m., mirė 1101 m.), pal. Marie-Rose Durocher, kanadietis vienuolis steigėjas (1811-1849); Adalbertas, Fidelija, Budvydas.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

KAS NAUJO 52-JE KUOPOJE

Elizabeth, New Jersey vals-tijoje veikianti L. Vyčių 52-jį kuopa š.m. rugsėjo 24 d. susirinkime išsirinko naują valdybą: Annie Mitchell Matulavich — pirmininkė, Ann Baronas — vicepirmininkė, Ruth Brazinski — protokolų sekretorė ir Juliana Liana — išdininkė. Dvasios vadu ir toliau sutiko būti Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas kun. Al Zemeikis. Annie Matulavich, kuopos atstovė š.m. rugpjūtio mėn. Čikagoje vykusiame metiniame Lietuvos Vyčių seime, pranešė apie suvažiavimo eigą ir apie numatomas ateities veiklos programas.

Elizabeth 52-jį kuopa 1995 m. kovo 12 d. numato švęsti Šv. Kazimiro šventę šv. Mišiomis ir po jų bendrais pusryčiais. Šio

renginio ruošimui vadovaus Ruth Brazinski ir Juliana Liana.

Kuopos narės Isabel Keturwitis ir Lee Grynis Newark, N.J., arkidiecezijos buvo apdovanotos 1994 m. Jubiliejinio medaliu už pažymėtiną pasidarbavimą arkidiecezijos apimtyje. Jos abi yra ir Šv. Petro ir Povilo parapijos narės.

1995 m. sausio mėn. pradžioje Šv. Petro ir Povilo bažnyčia pradės švęsti savo 100 metų Jubiliejų su visus 1995 metus apimančia programa.

Parapijos klebonas kun. Al Zemeikis ieško senų parapijos veiklos nuotraukų. Jis ypač susidomėjęs nuotraukomis, darytomis senoje bažnyčioje (1985-1910 m.), o dabartinėje parapijos salėje. Turintieji tokias nuotraukas prašomi pranešti klebonui telefonu 352-2271.

William Senkus

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

LB TARYBOS PRANEŠIMAI

Sekmadienį, spalio 16 d., 12 val. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos patalpose vyks JAV LB XIV Tarybos Michigano atstovų pranešimai.

Visuomenė bus supažindinama su JAV LB veiklos planais ir nutarimais, kurie buvo priimti sesijoje, Washington, D.C. Sesijoje dalyvavo še Michigano apygardos atstovai: Gražina Kamantienė, Vytautas Kamantas, Algis Rugienius, Liūda Rugienienė, Janina Udrinė, Jonas Urbonas ir svečio teisėmis LB Detroito apylinkės valdybos narė Danutė Petrusėvičiūtė. Bus pranešimai apie visuomeninį, politinį seminarą, kuris įvyko penktadienį prieš sesiją. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Liūda Rugienienė

VASAROS SEZONO UŽDARYMAS „PILĖNUOSE“

„Švyturio“ jūros šaulių kuopos broliai ir sesės, jų draugai ir bičiuliai spalio 2 d. gaušiai suvažiavo „Pilėnuose“ stovyklon švęsti vasaros sezono uždarymą. Nors oras buvo vėsokas, visi džiaugėsi gražia gamtos aplinka — medžių spalvingumu, žydrių dangumi.

Onutė Selenienė ir jos talkininkės prigimimo įvairių maisto gaminių, Jonas ir Rasa Šostakai priekė gėrųjų dešrų, o Antanas Vaitiekis parūpino „aliošius lašų“. Buvo ir gausių laimikių paskirstymas, kurį pravedė Lidija Mingelienė ir Regina Juškaitė.

Prieš dovanų paskirstymą „Švyturio“ jūros šaulių kuopos vadas Bronius Valiukėnas pasveikino kun. Alfonsą Baboną, jo mamytę Adą Poderienę ir visus atsilankiusius. Padėkojo už dovanas laimėjimams, pinigines aukas ir visiems prisidėjusiems prie šio renginio pasisekimo. Moterų vadovė Ona Selenienė padėkojo talkininkėms už pagalbą, maistą ir pyragus. Alfonsas Rimba linksmo smagia muzika. Visi džiaugėsi maloniai praleista popietė gamtoje.

Regina Juškaitė

PRASIDĖJO METINIS BALFO VAJUS

Spalio mėnesį BALFui švenčiant savo Aukštinį veiklos Jubiliejų, BALFo 76-sis skyrius Detroito vykdo savo metinį aukų

A.A. E. AUGAITIENĖS MIRTIES METINĖS

Spalio 6 dieną sueina vieneri metai nuo a.a. Elenos Augaitienės mirties. Metines mini duktė Birutė ir žentas Vitas Kilius, anūakai Jonukas ir Viktorija.

Kun. Juozas Anderlonis, Lietuvos vyčių centro valdybos dvasios vadas, vadovauja naujosios centro valdybos, išrinktos 81-ojo vyčių seimo metu, priesaikai.

VESTUVĖS DIEVO APVAIZDOS BAŽNYČIOJE

Spalio 1 d. Dievo Apvaizdos bažnyčioje klebonas kun. Viktoras Kriščiūnėvičius suteikė moterystės sakramentą ir su mainė aukso žiedelius Eglei Stonytei, dukrai Dales ir Lino Stonių, su Eglės pasirinktu vyčiu gyvenimo bendrakerleiviu James Hogan, sūnum James ir Tamar Hogan. Jaunąją prie altoriaus atlydėjo Eglės tėvelis Linas Stonys ir keturiuos pamergės, o jaunąjį — keturi pabroliai. Mišijų metu giedojo Regina Puškorienė ir Kristina Zubrickienė. Vargonais grojo ir giedojų Vidas Neverauskas. Vaisės įvyko Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Vaisių metu Juozą Briedį gimimo dienos proga pasveikino vaikaitė Eglė ir jos vyras James; seneliu Juozui Briedžiui sugiedota „Ilgiausių metų“.

Im

ST. PETERSBURG, FL.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Tautos šventės minėjimą St. Petersburgo organizavo vietos JAV LB apylinkės valdyba. Rugsėjo 4 d. Šv. Vardo bažnyčioje, Gulforte, ta proga buvo aukojamos šv. Mišios, kuriose organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis. Šventės mintimis pamokslą pasakė Šv. Kazimiero misijos vadovas kun. Steponas Ropolas.

Rugsėjo 7 d., 3 val. p.p., minėjimas vyko Lietuvių klubo salėje. Nors siautė gana smarki audra, į minėjimą atsilankė artai 200 asmenų. Pirmajai minėjimo programos daliai vadovavo apylinkės pirm. Klemas Jurgela, savo atidomajame žodyje apibūdindamas šios šventės reikšmę. A. Koverai vadovaujant, ir muz. A. Jurgučiu akompanuojant, buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, įneštos organizacijų vėliavos. Kun. dr. M. Čyvas malda prašė Aukščiausiąjį, kad Lietuva būtų „pilnai laisva ir dvasiniai sveika“. Programos vadovo pakviestas Aleksas Vaškėlis skaitė paskaitą „Žalgirio mūšis“.

Prelegentas idomiai papasakojo aplinkybes, privedusias prie Žalgirio mūšio, sąjungininkų pasiruošimą jam, pačią mūšio eigą ir sąjungininkų laimėjimą, sustabdant Kryžiuočių ordino veržimąsi į Rytus. Paskaita buvo įdomi ir gerai paruošta. Vietovės, kur vyko mūšiai, buvo parodytos dviem kalbėtojų paruoštais žemėlapiu ir citatomis iš lenkų, vokiečių ir švedų istorikų, rašiusių apie Žalgirio mūšį.

Po paskaitos, organizacijos išnešus vėliavas, buvo tęsiama meninė minėjimo programos dalis, vadovaujant Alvitai Kerbelienei. Meninę programą sudarė piano muzika, poezija ir moterų kvarteto dainos.

Muz. Jurgutis pradžioje pasiskambino „Mergaitės malda“ — Theresa Barazowska, ir „Rondo“ — W. A. Mozart. Muz. Jurgutis palydint pianinu, D. Mackialienė išpūdingai padeklamavo lietuvių poetų eilėraščių pyne. Pabaigai klubo moterų kvartetas padainavo 4 dainas: „Eisiu namo“, — autorius bei kompozitorius nežinomi, „Tėviskėlė“, — muzika B. Budriūno, žodžiai P. Stelingio, „Ažuolų šlamesys“, — muzika ir žodžiai A. Paukštelienės ir „Prie bočių stalo“, — muzika Raudonikio, žodžiai Baltrėno. Kvarteto muzikiniu vadovu yra muz. A. Jurgutis. Kvarteto dainuoja: A. Baukienė, D. Mackialienė, S. Ciplienė ir A. Kerbelienė.

Minėjimą baigiant, apylinkės pirm. K. Jurgela padėjo prelegentui, meninės programos atliktiesiems, prie šio minėjimo ir pakvietė pasivaikinti kavute.

Minėjimas buvo gerai organizuotas su įdomia paskaita ir įvairia menine programa.

LIETUVOS DUKTERYS DIRBA IR AUKOJA

St. Petersburgo, Floridoje, Lietuvos Dukterų draugijos narės reikišiai įvairiais gerais darbais: teikia pagalbą jos reikalingiems vietos telkinio gyventojams ir šelpia vargstančiams Lietuvoje. Šią vasarą sušelpa: Panemunės vaikų kaulų ligų sanatorija, Šiaulių tuberkuliozės ligoninės vaikų skyrius ir sunkiose sąlygose gyveną tremtiniai. Iš viso šiems reikalams paaukota 7,400 dol. pinigais. Be to, Šalčininkų rajono lietuvių mokykloms pasiūta 275 svarai siuntiniais — vaikams drabužių, maisto ir mokslo priemonių.

Tai vis geri darbai, o čia, vietoje, Dukterys lanko negalios iš-tiktus, sergančius — visiems jos ištisia pagalbą ranka.

Šalpai reikalingos lėšos, kurioms telkti draugija rengia renginius, priima aukas ir naudoja kiekvieną progą lėšoms telkti.

St. Všk.

DAYTONA BEACH, FL

LIETUVIŲ KLUBAS PLANUOJA RUDENS VEIKLĄ

Darbsčioji Lietuvių klubo valdyba, vadovaujama ilgamečio pirmininko Jono Daugėlos, vasarai pasibaigus sujudo planuoti įvairius rudens sezonui renginius.

Jau yra tradicija tapęs Prince of Peace parapijos ruošiamas Octoberfest festivalis. Jis paprastai būna spalio pradžioje. Tad tą mėnesį šio telkinio lietuviai neturi įprastinių lietuviškų pamaldų.

Šių metų festivalis vyks spalio 7-9 d. Prince of Peace parapijoje, Ormond Beach. Festivalyje dalyvauja įvairios tautybės, taigi ir lietuviai. Festivalio

paradas vyks spalio 7 d. 6 val. vakaro. Lietuviai dalyvaus su savo tautine vėliava, o moterys pasipuošusios tautiniais drabužiais. Klubas valdyba kviečia visus dalyvauti.

Lietuviams skirtos pamaldos vyks lapkričio 13 d., 2:30 v.p.p., Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach. Pamaldose giedos choras „Sietynas“, vadovaujamas muz. Antano Skridulio. Po pamaldų salėje vyks pabendravimas, kurio metu išgirsime Tėvynės sąjungos (Liet. konservatorių) valdybos pranešimą ir bus Sąjungai verbuojami nauji nariai, o klubo išdui papildyti ten pat vyks dovanų laimėjimai. Ši kartą klubo valdyba nutarė klubo narių dovanų — laimikių neprašyti; jais pasirūpinsi visi klubo valdybos nariai.

Klubas pirmininko informacija, galbūt bus ir pranešimas apie Lietuvos Bendruomenės naujosios tarybos pirmąją sesiją, kurioje dalyvavo iš Daytona Beach į tarybą išrinktoji dr. Sigita Ramanauskienė.

* * *

Gruodžio 4 d., taigi savaitę anksčiau, lietuviams pamaldos vyks 2:30 v.p.p. Pamaldų metu gėrėsime gražiomis „Sietyno“ giedamomis giesmėmis.

Po pamaldų parapijos salėje choro „Sietyno“ tradicinis metinis koncertas, kuriam choras, vadovaujamas muz. Antano Skridulio, šiuo metu labai kruopščiai ruošiasi — mokosi naujų dainų. Kas ketvirtadienį choristai repetuoja, ruošiasi koncertui. Kasmet gėrėsime dainuojančio „Sietyno“ gražių dainavimų metiniuose koncertuose. To tikimės ir šiais metais.

Muz. A. Skridulis teigia, kad koncerto programa bus nauja. Po koncerto salėje įvyks tradiciniai-kalėdiniai pietūs, jaus pabendravimas. Už pietus mokėsime tik 7 dol. Pietų paruošimu rūpinasi visa valdyba, o gal atsiras ir talkininkų.

Naujųjų Metų sutikimo išvakarės atsisakyti, nes vyresnio amžiaus žmonėms naktį keliauti sunku, todėl jau kelinti metai ruošiami Naujųjų Metų pietūs.

Jie ruošiami restoranuose, su trumpa menine programa. Juose gausiai dalyvauja šio telkinio lietuviai. Kol kas valdyba svarsto, kur ruošti Naujųjų Metų pietus.

Tai tik pradiniai klubo valdybos numatomi renginiai. Reikia manyti, kad gerų renginių susilauksime ir žiemos metu, nes klubo valdyboje dirba energingi visuomenininkai ir kultūrininkai.

Manytina, kad šio telkinio kultūrinį gyvenimą praturtins ir Lietuvių Bendruomenės Daytona Beach apylinkės energingoji valdyba, vadovaujama darbsčiojos pirmininkės dr. Birutės Preikštienės. Šios kadencijos Lietuvių klubo valdyba sudaro: pirmininkas Jonas Daugėla, vicepirm. Aniceta Mažeikienė, sekretorė Ona Lanienė, išdininkė Danutė Šilbajorienė,

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

narė renginiams Onutė Daržinskienė ir nariai — Alfonsas Bacevičius ir Algirdas Šilbajoris.

GERAS NUTARIMAS

Daytona Beach Lietuvių klubo valdyba savo posėdyje nutarė įstoti į „Draugo“ fondą su dviem šimtais dolerių. Sveikintinas klubo valdybos nutarimas. Būtų gražu, kad tuo pasektų čia veikiančios kitos organizacijos — Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba ir ALT s-gos Daytona Beach skirytas valdyba. „Drauge“ apie šio gražaus lietuvių telkinio gyvenimą per metus spausdinama arti šimto įvykių aprašymų. Šių organizacijų įstojimas į Fondą būtų bent kuklus padėkos žodis „Draugui“, už šio telkinio įvykių garsinimą.

Jurgis Janušaitis

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-un-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

KAB. 312-735-4477; Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Pirmd 3 v. p.p. 7 v.v. antrd 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta. ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.v. 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS. ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v.v. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2606

Valandos pagal susitarimą

Vakara ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDIAUS LIGOS

7722 S. Kedzie, Chicago 60652

Tel. 312-434-2123

Pirmd 2 v.p.p. 7 v.v. antrd 9 v.v. 12 ketvd. 12-4 v.p.p. penkt. 12-6 v.v.

• 1683 m. birželio 23 d. Wil-liam Penn pasirašė draugiškumo sutartį su indėnais, gyvenusiais Pensylvanijos ribose. Sutarties buvo laikomasi net 60 metų!

• „La Sonnambula“ buvo pirmoji opera atlikta Čikagoje, Rice teatre, 1850 m. liepos 29 d.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

KAB. TEL. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS

CHIRURGIJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie

Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Priklauso Holy Cross ir

Lietuvos savanorių komanda žvalgo „priešo“ apylinkę.

ATOMINIŲ BOMBŲ IŠMONTAVIMAS IR JŲ SUNAIKINIMO PROBLEMA

VIKTORAS JAUTOKAS

Atomis amžius prasidėjo prieš 50 metų tyrimų laboratorijose, kurios buvo įrengtos po Čikagos universiteto futbolo aikštėje (Stagg Field). Per pusimtį metų Amerika ir buvusi Sovietų sąjunga pasigamino apie 50,000 įvairių atominių ginklų, iš viso apie 30 skirtingų rūšių. Prie jų priskiriamos atominės raketos, bombos ir artilerijos šaudiniai. Visa ši karo priemonė vadinama ne tik atominiais, bet taip pat ir branduoliniais ginklais.

Sovietų sąjungai sugriuvus, sumažėjo atominio karo grėsmė. Dar prieš jos sugriuvimą buvo susitarta sumažinti atominių apsiginklavinimą. Susitarimai žinomi, kaip START (Strategic Arms Reduction Treaty) ir START II. Dalis senųjų ginklų jau buvo sunaikinta anksčiau. Įvykę naujieji susitarimai privertė abu didžiulius galiūnus sumažinti sprogstamųjų ginklų skaičių. Abu kraštai turi teisę sekti vieni kitų ginklų mažinimo eigą. JAV kongresas ginklų išmontavimui ir sumažinimui Rusijoje patvirtino 400 milijonų dolerių paskolą ir dar pasiūlė 25 specialius traukinius vagonus jų pervežimui į išmontavimo vietą, mat, Rusija skundėsi neturinti patikimų priemonių, skirtų branduolinių ginklų gabenimui.

Pažvelkime, kaip atominiai ginklai išmontuojami ir sunaikinami Amerikoje. Nors JAV didelė ir stipri valstybė, bet turi tik vieną netoli Amarillo miesto, Texas valstijoje, ginklų išmontavimo centrą, užimantį

16,000 akrų žemės plotą, apvestą keliomis eilėmis spygliuotos vielos, saugojamą ginkluotos sargybos. Pačiame centre specialiai sukonstruoti pastatai. Juose dirba 3,000 specialistai apmokytų darbininkų. Čia galima per vienerius metus išardyti apie 2,000 bombų. Vienos bombos išmontavimas kainuoja nuo 10 iki 20 tūkstančių dolerių. Minėtina, kad šiame centre ne tik išmontuojami, bet taip pat ir sumontuojami branduoliniai ginklai.

Pažvelgus iš lauko pusės į šią vietovę, vieni pastatai atrodo, kaip apdailintos kalvos su durimis, sveriančiomis daugiau negu 1,000 svarų; kiti pastatai panašūs į slėptuves. Pagrindinio ginklų išardymo pastato iš lauko, o taip pat ir iš vidaus, išvystytos sienos panašios į sumuštinį. Kiekviena siena susideda iš dviejų cementinių sienų, kiekviena yra dviejų pėdų storumo, tarp kurių užpildyta žemė. Iš viso siena yra 21 pėdos storumo. Pastate kiekvienas kambarys turi savo paskirtį. Ypač sustiprintas kambarys, kuriame išmontuojamos ginklų sprogstamosios dalys.

Išmontavimo centrą branduoliniai ginklai atvežami specialiose sunkvežimiuose, lydinant stipriai ginkluotai sargybai. Kiekvienas sunkvežimis sekamas satelitu, kurių paskirtis pranešti tuo metu esančią transporto vietovę. Atgabenti ginklai tuojau pat laikinai sukraunami į specialius pastatus, panašius į karo slėptuves.

Kokia išardymo procedūra?

Kaip pavyzdį, paimkime vieną branduolinę bombą B-6. Bomba, paimta iš sandėlio, patikrinama iš lauko, ar nėra kokių sužalojimų. Tada nuvežama į išmontavimo pastato prieškambarį, patikrinamas bombos vidus, naudojant stiprius rentgeno spindulius, turinčius galinumą peršviesti net iki 15 colių storumo geležį. Po vidaus peršvietimo ir patikrinimo bomba įvežama į išmontavimo kambarį. Čia išardoma į keturis pagrindinius gabalus: nosį, dvi vidurines dalis ir uodegą. Nosis išsiunčiama į Kansas valstiją tolimesnei išmontavimo eigai, nes nėra pavojinga. Uodegą, kuri taip pat nekenksminga, įrengtas parašius. Iš nosies ir uodegos išimamos dalys, kurios padarytos iš brangiųjų metalų — aukso, sidabro. Dvi vidurinės dalys talpina sprogstamąjį ir uždegamąjį medžiagą — plutonį, uraną ir uždegamąjį chemikalą. Šios dalys atskiriamos specialia kambarioje, kurios stogas užpildytas žvyru bei smėliu iki 15 pėdų storumo. Uždegamasis chemikalas atskiriamas nuo radioaktyvaus plutonio ir lauke sudeginamas. Plutonis ir uranas sudedami į nerūdijančio plieno (stainless steel) cilindrus ir padedami neribotam laikui į sandėlius — šiuo metu saugiausia vieta. Visą bombą išardžius, suskaidijama apie 6,000 įvairių dalių, dalelių.

Kokios atominio apsiginklavimo šiuandieninės pasekmės? Dabar apie 15% Rusijos radioaktyviai užteršto žemės ploto negalima naudoti. Šie žemės plotai yra ten, kur vyko įvairių branduolinių ginklų bandymai. Žemė tapo taip stipriai radioaktyvinta, kad dar ir dabar pavojinga, nieko negalima joje auginti. Tai pati problema spaudžia ir Ameriką. Čia išvalyti užterštas vietas užtruks ilgus dešimtmecius, kainuos apie 200 milijonų dolerių. Iš išmontuotų bombų jau surinkta 25 tonos sustiprinto urano ir dešimt tonų plutonio. Plutonis laikomas sandėliuose šiuandien kainuoja nuo vieno iki dviejų dolerių už vieną gramą arba nuo 300 iki 600 milijonų dolerių per metus.

Iki šios dienos dar nesurastas būdas, kaip šia radioaktyvia medžiaga nusikratyti. Vienas amerikietis siūlo, kad reikia ją užkurti ir išsiųsti į saugų vidurį. Bet kas atsitiks, jei išdėsn raketą į erdvę, įvyktų sužalojimas dar ant žemės? Išsiųstytų nepaprastai didelę nelaimę — užterštą radioaktyviu mu didelį plotą, o radioaktyvias dulkes gal vejas nuneštų į apgyvendintas vietas. Rusų bendrovė siūlo išgręžti į žemę mylios gilumo skyles ir ten, nuleidus žemyn bombas, susprogdinti. Bet ir ši mintis per daug pavojinga. Jei sproginas įvyktų, dar nuleidus bombas iki dugno, tada viskas išeitų į orą. Kitas pasiūlymas: panaudoti plutonį — uraną, kaip kurą elektros jėgai. Bet tai tuoj pat įvykdyti neįmanoma. Ši procedūra užtruktų daugiau negu dešimt metų, reiktų įrengti perdirtimo aparatūrą, kuri brangiai kainuotų. Žinoma, kad dabar atominės elektros jėgai nesigadintų nepopuliarumas, ypač po Černobylio nelaimės. Bendra išvada — niekas nesiskubina imtis šios pavyties, pelno nenešančios iniciatyvos.

Šiandien nieko kito nesugalvojus, neišradus, pasilieka prie ankstyviausio būdo — sandėliavimo, kurį reikia be pertraukos dieną bei naktį saugoti. Taip saugoti reikės tūkstančius metų, nes plutonio nykimo (decay) pusmėgis yra 24,000 metų. Tai reiškia, kad pusę plutonio sunyks tik po minėtų 24,000 metų. Paimi problema. Nesvarbu, kur ją dėti, kaip ją žiūrėti, sunkiai išsprendžiama. Tikime, kad ateityje bus priekini padarytas protingas šuolis, kuris išspręstų šią pavojingą jautrią situaciją, nepalikdamas žemei skaudžių pasekmių.

BAIGĖSI ARCHEOLOGINĖ EKSPEDICIJA

Archeologų ekspedicija Senosiose Trakuose eina į pabaigą. Radiniai pranoko lūkesčius. Pilies pamatai, keramika, geležies dirbiniai ir kitas lobis papildys archeologijos mokslą. Svarbiausia — po amžių dulkių mums surasti seno aukšto kalno šlaitai. Tai patvirtina legenda, kad Gediminas medžiokloms surado aukštą kalną ir nusprendė ant jo įsikurti. Dar daug paslapčių neįminta.

Laboratorijose ketinama tyrinėti senų kultūrinių sluoksnių pavyzdžius, ieškoti užsikonservavusių laukinių ir kultūrinių augalų žiedaduklių, kad būtų

galima nustatyti, ar gyventa žmonių čia iki lytų auto. Pagal įvairius radinius, senų žmonių pasakojimus ir dėsningumus, susijusius su senais papročiais ir vietine geografija, apytikriai aišku, kur galėjo būti senoji gyvenvietė ir kapinės.

Ne taip toli nuo Senųjų Trakų — Šventininkų gyvenvietė. Pats jos pavadinimas paslaptingas. Gal čia būta senos šventovės? Ekspedicijos vadovas dr. Albinas Kuncevičius lankėsi Šventininkuose, tačiau kur pradėti kasinėjimus, dar neaišku. Gal kitą vasarą, jeigu bus surasta lėšų, tyrinės toliau. Panašiai kaip Kernavėje, kur jau kelio laiko sezoną dirbuoja archeologai. Rugpjūčio 15 d., Senosios Trakuose archeologai aptarė nuveiktus darbus. Ši diena pasirinkta neatsitiktinai. 1930 m. vienas Peterburgo archeologas, dirbęs ekspedicijoje, šventė savo asmeninę progą. Lyg tyčia atvyko komisija ir griežtai pasidomėjo, kokia progą švenčia. Archeologas nepasimetė. Pasiūlymo, jog šiuandien — archeologų diena. O kad būtų įtikinamiau, komisijai išvykus išsiuntinėjo telegramas kitoms ekspedicijoms, kur sveikino kolegas su profesine švente. Nuo to laiko visoj buvusioj Sovietų sąjungoj rugpjūčio 15 d. archeologai neoficialiai mini kaip savo profesinį ir tarptautinį archeologų solidarumo šventę.

Tadien dr. Albinas Kuncevičius vadovaujamą ekspediciją aplankė nemažai kolegų. Senųjų Trakų vienuolyne vyko idomios diskusijos. Bendromis Vilniaus universiteto archeologijos katedros, Trakų istorinio valstybinio parko direktijos, Trakų istorijos muziejaus ir Senųjų Trakų parapijos pastangomis tikimasi vienuolyne įkurti nedidelį kraštotyros muziejų. Laukiama ir rajono valdybos paramos.

Dabar ekspedicija vėl užkas pilies pamatus, ugniaviečių pelenus. Gal šimtmečiams. O senojė Trakų žemėje archeologų laukia dar daugybė neįmintų paslapčių.

(„Lietuvos aidas“, 08.18)

PRISIMINTAS PIRMASIS LIETUVOS PREZIDENTAS

Rugpjūčio 7 d. Lietuvoje buvo paminėtos prezidento Antano Smetonos 120-osios gimimo metinės. Lėno bažnyčioje Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas aukėjo šv. Mišias. Iškilmes atvyko daug garbingų svečių — Lietuvos Tautininkų sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona, Seimo deputatė — M. Treinys ir Stasiškis. Dalyvavo ir Smetonų dvaro kambarinė, dabar gyvenanti Vilniuje, Stefani Jankauskienė, nemažai prezidento giminių.

Jelcino tylėjimas kelia rūpestį

Amerikos kariuomenės vargai Haiti saloje nesibaigia, o gal tik prasideda, nes pagaliau kariams suteikta teisė aktyviai įsikišti, palaikant tvarką užimtame krašte. Ilgą laiką jie galėjo tik pasyviai stebėti, kaip tie patys žmonės, dėl kurių veiksmų buvo atlikta invazija, toliau vykdė smurtą, tarytum niekas nebūtų pasikeitę.

Galima suprasti, kad situacija Haiti saloje dar labai pavojinga, įtempta ir nepopuliari ne vien Amerikos gyventojų, bet ir Vašingtono politikų tarpe. Kol kas invazija apsiejo be amerikiečių gyvybių, bet tai gali pasikeisti kiekvienu momentu.

Apskritai Haiti invazija turi daug nežinomųjų, nors vyriausybė, o ypač prez. Clinton, nuolat aiškina ir įrodinėja tokio žingsnio reikalingumą: tai buvusi vienintelė išeitis ir būdas atstatyti krašte demokratiją, sugrąžinti į valdžią teisėtą prezidentą ir (galbūt svarbiausia priežastis) užkirsti kelią tūkstančiams pabėgėlių, besiveržiančių iš Haiti į JAV. Čia Amerika susidūrė su ypatinga dilema: nenorėdama prarasti savo, kaip visų skriaudžiamųjų globėjos, vardo, o taip pat negalėdama įsileisti vis naujų pabėgėlių. Kadangi panaši situacija šiuo metu yra ir su kubiečiais pabėgėliais, galima prielaidinti, jog Haiti invazija yra subtilus perspėjimas Kubos diktatoriui, kad ir jis gali susilaukti panašaus likimo, jeigu nepradės rimčiau tvarkyti bėglių reikalą.

Kai Amerikos dėmesys buvo sutelktas į Haiti, šiame krašte svečiavosi Rusijos prez. Jelcinas, nei žodžių viešai neužsiminė invazijos. Tai Jelcino tyla, atrodo, labiau dūrė į ausis, negu aštrūs protestai dėl tokio Amerikos elgesio ir „artimo užsienio“ valstybės teisų pažeidimo. Net prieš atvykdamas į Vašingtoną, Jelcinas pasižymėjo didele tolerancija Haiti invazijai. Jau tuomet kai kurie Amerikos laikraščiai pradėjo užsiminti, kad už tos neįprastos Rusijos prezidento tylos gali slėptis sąlyga: jeigu nebus protestuojama dėl Haiti, prez. Clinton negalės priekaištauti Rusijai dėl jos atliekamu žygių Gruzijoje, Azerbaidžane, Tadžikistane ir kitur.

Spalio 4 d. „Chicago Tribune“

Kaip ir kasmet, po šv. Mišių visi ejo į prezidento gimtinę — Užulėnį. Prie jo sodybos pamatų ir naujai perdarytos jo vardo

dienraštyje Mitch McConnell išsamiai pasisako „artimo užsienio“ problemų klausimu tiek JAV, tiek Rusijos atveju. Jis teigia, kad Vašingtono politikų tarpe vyko ir tebevyksta spėjimai, sutvirtinti kai kuriais Maskvos komentarais, kad Rusija sutikusi nepanaudoti veto Jungtinėse Tautose už pažadus duoti jai daugiau laisvės tvarkytis su buvusiomis Sovietų sąjungos respublikomis, dabar pasiskelbusiomis nepriklausomomis. „Tokia prielaida, — rašo McConnell, — stingdo kraują beatsikuriančioms demokratinėms valstybėms, pradedant Estija, baigiant Ukraina“.

Baimintis pagrindo yra pakankamai. Nepaslapstis, kad iš Maskvos sklinda užuominos apie sujungimą visų, Sovietų sąjungos valdytų, valstybių į vieną junginį, galbūt panašų į JAV. Taip pat nepaslapstis, kad Rusija jau kuris laikas „dirbuoja“ politiniusėjimus Rytų ir Vidurio Europoje. Pernai Maskva stipriai pasipriešino NATO praplėtimui ir Rytų Europą ir dėl to buvo sukurtas dirbtinis „Partnerystės už taiką“ statusas valstybėms (ir Lietuvai), norintiems įstoti į NATO. Net ir „Partnerystės už taiką“ priklausyti teisę jos gavo tik po to, kai Rusija išsireikalavo sau specialių privilegijų.

Nuolaidžiavimas Maskvai, pakaukiant Europos saugumą, nėra gera politika, nes anksčiau ar vėliau ta draugystė tarp JAV ir Rusijos gali apkarsti, kaip apkarto bičiulystė su Stalinu. Reikia prisiminti, kad Jelcino prezidentavimas nėra amžinas. Jo kadencija baigiasi 1996 metais. Kas atsisots prie Rusijos vairo, šiuo metu sunku pasakyti, bet nesunku įsivaizduoti problemas, su kuriomis susidurtų Amerika ir kitos valstybės, jeigu valdžią paimtų Žirinovskis ar kitas į jį panašus.

Straipsnį McConnell baigia perspėjimu, kad dėl Rusijos pritarimo (ar bent neprotestavimo) invazijai į Haiti neverta rizikuoti laisve, kuri taip neseniai nušvito Europos tautos. Reikia susirūpinti, kad už Haiti demokratiją nereikėtų paaukoti Europos saugumo ir pastovumo. Jelcino tyla šį kartą nėra „gera byla“.

mokyklos kalbomis, giesmėmis ir dainomis pagerbė prezidento atminimą.

(„Lietuvos aidas“, 08.09)

BOLŠEVIKINĖ IDEOLOGIJA IR LIETUVOS MOKSLAS

(1940 - 1989 m.)

ALGIMANTAS LIEKIS

9

Anot ilgamečio Lietuvos MA prezidento, akad. Juozo Matulio, kuomet ypač grėsmingai Maskva imdavo reikalauti priimti ir darbą rusus, akademijos vadovybė pareikalavo ypač aukštos kvalifikacijos profesorius, daktarus. To, žinoma, Maskva įvykdyti negalėdavo, nes tokie specialistai buvo reikalingi ir Rusijai.

Nepasisekė Maskvai sukurti ir „vieningą visai SSSR mokslo tyrimo sistemą“. Lietuva greitai išsiugdydavo pačių moderniausių mokslo ir technikos srities specialistus. Tačiau rusifikacijos nebuvo išvengta. 1988 m. apie 80 proc. visos mokslinės literatūros (ypač griežtųjų mokslų) Lietuvoje buvo išleista ar leidžiama rusų kalba. Visas disertacijas reikėjo rašyti, neretai ir ginti, rusų kalba. Kremlius darė vis didesnį „spaudimą“, kad ir paskaitos aukštosiose mokyklose būtų skaitomos rusų kalba, kad aukštųjų mokyklų absolventai būtų skirti dirbti po visą SSSR.

Dėl viso to būdavo oficialiai, bet nestipriai prieštaraujama, įgyvendinti tokius planus buvo delsiama. Formaliai tiek Lietuvos, tiek atskirų mokslo ir mokymo įstaigų partinės organizacijos buvo tokiomis pačiomis

ištikimomis „Kremliaus tarnaitėmis“ kaip ir pokario metais, bet retas tebetikėjo tuo, kas buvo kalbama iš partinio susirinkimo tribūnos. Tai buvo laikoma būtinybe vardan ramybės, formalios buvo ir daugelio mokslo tyrimų įstaigų ataskaitos, nors iš pirmo žvilgsnio mažai besiskiriančios nuo pokario metų. Tipiška galėtų būti Matematikos ir kibernetikos instituto partinės organizacijos ataskaita už 1978-1979 metus (...). Instituto partinė organizacija, vadovaudamasi TSKP XXV suvažiavimo ir TSKP, LKP CK plenumo nutarimais, visomis išgalėmis stengėsi formuoti kolektyve marksistinę-lenininę pasaulėžiūrą, rūpinosi, kad visi studijuotų marksizmo-leninizmo klasikų darbus, kad visi įsisavintų marksistinę-lenininę pasaulėžiūrą (...). Ugdant tarybinius patriotus, daug prisidėjo TSRS Aukščiausiosios tarybos prezidento pirmininko draugo Leonido Brežnevo veikalų „Mažoji žemė“, „Atgimimas“, „Plešiniai“ studijavimas, jų aptarimas visuose skyriuose, laboratorijose, grupėse (...).

Tačiau žinoma, kad nevykdyti partijos ir sovietų valdžios direktyvų fundamentiniame moksle buvo neįmanoma, nes apie 70 proc. jo išlaidų padengdavo valstybė iš savo biudžeto. Nuo 1947 m. ne tik mokslo įstaigos, bet ir kiekvienas mokslo darbuotojas turėdavo parengti ir suderinti savo veiklos planą metams ar ilgesniam laikotarpiui. Į planus daugeliu atvejų būdavo galima įrašyti tokias temas ir problemas, kurias nurodydavo TSKP ar LKP suvažiavimai, plenumai, kurios būdavo nurodomos penkmetių direktyvose ir pan. Tokiu būdu mokslas sovietiniiais metais tegalėjo būti ir finansine prasme „partiniu“, tuo pačiu būti ir partijos ar sovietų valdžios įrankiu.

Tačiau, nepaisant to, Lietuvoje buvo sukurta ne tik gausi inteligentija (1990 m. buvo per 15,500 mokslo darbuotojų, tarp jų per 600 mokslo daktarų, apie 7,000 mokslo kandidatų, per 520 turėjo akademikų, narių korespondentų, profesorių, docentų vardus), bet ir susiformavusios gana stiprios, daugelyje pasaulio šalių pripažinimą pelniusios lietuviškojo mokslo mokyklos: fizikos, matematikos, technikos, biologijos šakose, pirmiausia tose, kuriose tyrimai buvo vykdomi SSSR kariniam-pramoniniam potencialui stiprinti; tos šakos SSSR buvo prioritetinės. Tačiau išliekamąją vertę turi kai kurie darbai iš „ideologinių“ mokslų — istorijos, filosofijos, sociologijos, ekonomikos, net partijos, skirti LKP istorijai. Kadangi sovietuose tegalėjo būti tik viena politinė partija — TSKP, kadangi ji buvo vadovaujanti, tai, nagrinėjant bet koki sovietinių metų įvykį ar procesą, susiduriama su TSKP ir Lietuvos partine organizacija (LKP). Tik pažvelgus į tą jos vadovavimą iš lietuviybės, iš Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės pozicijų, pamatysime ir jo „tikrąjį veidą“ — rusifikuoti, ištrinti Lietuvos vardą iš istorijos ir gyvenimo. Faktologiniu požiūriu išliekamąją vertę turi nemaža dalis partotyrininkų, filosofų, ekonomistų, teisininkų, sociologų ir kai kurių kitų padaryti darbai. Tik reikia nuplėšti nuo jų vad. raudonąją ideologijos skraistę.

Mokslo inteligentijos, iš dalies ir Lietuvos partinės organizacijos prisitaikėliškumą geria prasme rodo ir jų dalyvavimas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimu. Jei 1940-1941 m. į antibolševikinį pasipriešinimą jungėsi miestas ir kaimas, į antinacinį pasipriešinimą 1941-1944 m. — daugiausia inteligentija, antibolševikinę ginkluo-

tos kovos visą našą prisėmė kaimas, neginkluotos (disidentinės) kovos — kunigija ir inteligentija, tai Atgimimo periode labai svarbus vaidmuo teko inteligentijai, mokslininkams, tai buvo pagrindinė „dailiojančios revoliucijos“ organizatorė. Mokslo inteligentijos pastangomis buvo pradėta ardyti ir TSKP, kuri kartu su kariuomene ir saugumu sudarė sovietų valstybės pamatą. Suardžius vieną iš tų akmenų, pradėjo griūti ir visas pastatas. Ginančių Leninio idėjas, 1990 m. pradžioje iš daugiau kaip 200,000 partijos narių buvo tik apie 10,000, vadovaujamų tokių tautos išdavikų, kaip burokravai, jermalavičiai, ar panašūs į juos ištikimi Kremliaus ir rusiškojo imperializmo tarnai. Bet smurtas ir melo imperija žūgo, Lietuva laisva ir nepriklausoma, nors sunkiai gydanti savo žaizdas, pirmiausia dvasines, su viltimi žvelgia į rytdieną, tikėdama įveiksianti ne tik ekonominį atsilikimą, bet ir tą išsigalėjusį dviveidškumą, farizejiškumą, kuris per 50 okupacijos metų įsikabino. Juo „serga“ net ir tie, kurie taip pat mylėjo Lietuvą, dirbo, bet ir taikėsi, tikėdami ir kartu netikėdami, kad galima būtų įveikti tą slybiną — bolševikinę sistemą ir jos ideologiją; sistemą, kuri mėgino paversti ne tik žmogaus kūną, bet ir dvasią, kartą pasidavus baimės jausmui, kartą nusilenkus, sunku susilaikyti ir nepakartoti to. Ir dažniausiai lieka tik sažinės teismas. O mes tegalime spręsti apie konkrečius asmenis pagal jų darbus, pagal tai, ar pakenkė jie lietuvių tautai, jos kultūrai, trukdė mums, ar ne, kruviname mūsų kelyje į nepriklausomybės atstatymą.

(Pabaiga)

BALFui 50!

POVILAS VAIČEKAUSKAS

Bendras Amerikos Lietuvių šalpos fondas, angliškai United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., buvo įkurtas vykdyti šalpą, suteikiant pagalbą lietuviams Lietuvoje ir išlaikytiems tautiečiams įvairiose kraštuose. Ši unikali ir viena reikšmingiausių lietuviško gyvenimo bei veiklos organizacijų yra nepolitinė ir nereliginė. Amerikos Lietuvių Taryba, vadovaujama pirminko Leonardo Šimučio, vykdydama Pittsburgo konferencijos nutarimą, 1944 m. kovo 24-25 d. sušaukė Čikagoje lietuvių šalpos fondų atstovus ir vadovaujančius veikėjus. Buvo sudaryta direktorių taryba iš 21 nario. Centro valdybos pirminku buvo išrinktas kun. dr. Juozas B. Končius ir sekretore — Nora Gugienė. 1944 m. balandžio 1 d. ši organizacija buvo inkorporuota Illinois valstijoje, kaip labdaros šalpos organizacija ir buvo registruota Advisory Committee on Voluntary Foreign Aid of U.S. Government. BALFas buvo priimtas American War Fund nariu, dalyvavo CARE, American Council of Voluntary Agencies, National Catholic Resettlement Council, American Committee on Special Migration, Council of Relief Agencies, licensed for operation in Germany, Austria, Italy.

Koks buvo milžiniškas BALFo nuveiktas darbas ir kokia didžiulė veikla, tegul kalba čia duodami skaičiai: vien tik per pirmuosius devynerius metus buvo išdalinta art. 2.8 milijonų svarų maisto produktų, drabužių, avalynės ir vaistų, skaičiuojant „urmo“ kainą, kainuotų art. 2.5 mil. dolerių. Gryna pinigais buvo išdalinta art. 1.5 mil. dolerių. Čia būtina paminėti, kad pradžioje stambiausios sumos buvo gautos iš National War Fund — 820,000 dol., National Catholic Welfare Council (NCWC) — 630,000 dol., Amerikos Vyskupų fondo — 50,000 dol., American Overseas Aid — 20,000 dol., o kitas aukas — 0,6 mil. dol., suaukojo Amerikos lietuviai. Pirmųjų 14 m. laikotarpyje iš viso buvo gauta ir išdalinta lietuvių šalpai apie 6 mil. dol. Tais laikais tai buvo didžiulė suma.

BALFo buvo šelpiami lietuviai, pakliuvusieji į vargą Vakarų Europos šalyse ir net Tolimuosiuose Rytuose. Buvo šelpiami našlaičiai, invalidai, seneliai, ligoniniai, o taip pat mokslus einanti jaunomenė. Daugelis Amerikos lietuvių, šandien gerai įsikūrusių JAV, be abejo, prisimena ir yra dėkingi BALFui, kad rūpinosi Vakarų Vokietijoje lietuviškomis mokyklomis ir studijuojančiais. Taip buvo dedami pagrindai lietuviškai kultūrai ir visai lietuviškai gerovei užsienyje ugdyti. Deja, minint šį garbingą 50 metų BALFo jubiliejų, ne visi anuomet buvę vargšai lietuviukai šiandien prisimena BALFą ir jį paremia.

BALFas ir ALTas sparčiai veikė, kad būtų pravestas Amerikos Kongrese Displaced Persons Act, per kurį Amerikos Kongresas sutiko duoti nemokamai laivus atvežti lietuvių pabėgėlius ir benamus į Ameriką. BALFas rūpinosi, darė žygius ir visapilniai įtaigojo Amerikos valdžią, kad šis įstatymas būtų priimtas.

Kai įstatymas buvo priimtas, skatino per spaudą ir asmeniškai pasipylė į lietuvišką visuomenę, prašydami darbo ir būtų garantijų tremtiniais atvykimui į JAV. Vien tik 1949 metais išimigracijos veikimo metais, surado „sponsorius“,

kurie išdavė garantijas 19,000 lietuvių. Kai BALFas vykdė šį darbą, kitų tautybų žmonės tuo metu tik pradėjo ieškoti tokių garantijų. Taigi pagal Displaced Persons Act, Public Law 774, tuomet į JAV atvyko 27,804 lietuviai, iš kurių — 85% per BALFą. 51 lietuviui invalidui JAV valdžia reikalavo tūkstintinių užstatų, kas ir buvo padaryta. Pastoviai buvo rūpinamasi 200 lietuvių imigrantais, kurie buvo sulaikyti Ellis saloje. Antrosios imigracijos bangos metu, 1955-56 m., per BALFą gavo vizas į JAV 1,220 žmonių, o pasinaudojo — 800. Taigi po II pasaulinio karo pabaigos iš viso į JAV atvyko apie 33,000 lietuvių, į Kanadą — 14,000, Angliją — 4,000, Belgiją — 300, Pietų Ameriką — 2,500, Australiją — 10,000, N. Zelandiją — 350 ir Vokietijoje liko — 8,000. Tuo metu BALFui teko atlikti ir daug kitokių darbų, kurių čia neįmanoma išvardinti.

Nepaprastai svarbi ir giliai reikšminga BALFo veikla, nusileidusi „geležinei uždangai“, kaip storai kalėjimo sienai atskyrusiai Lietuvą nuo viso laisvojo ir kultūringo pasaulio. Nepaisant didžiulės izoliacijos ir šiuo periodu labdaros siuntinių iš BALFo pasiekdavo Lietuvą. Ir ne tik Lietuvą, bet įvairiais kanalais, ir tolimus Sibiro kampelius. Tai buvo beveik stebuklas. Chruščiovo atlydžio metu, po 1956 m. BALFo siuntiniai ypač padaugėjo, sugrįžus masiniam lietuvių skaičiui iš Sibiro tremties ir kalėjimų. Pro mažus „geležines uždangas“ plyšėlius vis būdavo gaunami nauji adresai ir žinios apie pagalbos reikalingus lietuvius. NKVD tuo metu tiesiog grieždavo dantį ir visu nuožmumu persekiojo pagalbą gaunančius, o patį BALFą sovietinėje spaudoje keikdavo ir vadindavo šlykščiausiu kapitalizmo — buržuazinio imperializmo įrankiu. Tik prisiminkime Minioto straipsnius anuometinėje „Tiesoje“, pavyzdžiui, kad ir plačiai pagarsėjusi Vytuto Sviolo atveji, serijinius straipsnius ir net specialiai išleista knyga „BALFo Emisaras“. Čia piktai buvo puolama visa BALFo organizacija, o ypač pirmininkė Marija Rudienė. Buvo išleista dar kita knyga — „Atsargiai BALFas“, kurioje tiesiog terorizavo BALFo vadovybę. Buve politiniai kaliniai ir Sibiro tremtiniai prievartos bei grasinimo keliu būdavo NKVD organų verčiami per komunistinę „Tiesą“ rašyti viešus pareiškimus, kad jie atsisako BALFo pagalbos, kad jie socialistinėje tėvynėje gerai gyvena. Todel BALFas, norėdamas apsaugoti žmones, šalpą siuntė ne savo vardu, ir daugelis, kurie yra gavę BALFo šalpą, dar šiandien nežino, kas siuntinius atsiuntė. Nepaisant visų persekiojimų ir šantažo, BALFo vardas ir nuosirdi Amerikos lietuvių parama persekiojamųjų tautiečių tarpe vis stipriau buvo jaučiama. Kartu su medžiagine parama buvo ir moralinė pasipirtis, kuri, kaip šviesus vilties žiburėlis, iš tikrųjų suvadino tikrai didelį vaidmenį lietuvių tautos kovoje už savo laisvę ir nepriklausomybę. Per visą okupaciją BALFo siuntos pasiekė Lietuvos vargšus ir Sibiro kankinius.

BALFo vadovybė, turėdama gerus ryšius su Amerikos valdžią, ir jos prielankumą, nuolat padėdavo lietuviams, atsidūrusiems kebliose ir sunkiose aplinkybėse Lietuvoje ar už jos ribų. Kiek daug pabėgėlių buvo išgelbėta ir atvežta bei įkurdinta JAV. Štai, kad ir šio

BALFo centro valdyba. Iš kairės: vicepirm. kun. Jonas Kuzinskas, pirm. Marija Rudienė, vicepirm. Jonas Juozaitis; II eil.: vicepirm. Albinas Dzirvonas, vicepirm. Stasys Vanagūnas, išd. Kostas Čepaitis, gen. sek. atstovas ir informacijos komiteto narys Vytautas Kasniūnas.

Nuotr. Irenos Polikaitienės

straipsnio autoriui su šeima teko patirti neįkainojamą pagalbą — tiek materialinę, tiek moralinę — iš pačių aukščiausių BALFo vadovybės rėmėjų — pirm. Marijos Rudienės. Išgavusi iš Amerikos valdžios leidimus ir paruošusi dokumentus 10 asmenų — mūsų ir Juodvalkių šeimoms — 1979 m. vasario 17 d. surado mus milžiniškame New Yorko aerodrome, tarp šimtų atvykusiųjų pabėgėlių. Su nuosirdžia šypsena sutiko mūsų dvi šeimas, neturinčias lešų pasiekti Čikagą, nupirko lėktuvo bilietus, pargabeno ir, pradedant pirmuosius žingsnius Amerikoje, globojo, rūpinosi.

Žvelgiant į dabartinį nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, kaip ten atsidpindį BALFo veikla? Ar ji iš vis ten reikalinga? Šiais metais pagyvenus Lietuvoje daugiau nei 4 mėnesius, man susidarė išpušis, kad dabartinis Lietuvos gyve-

nimas yra sudėtingas, komplikotas, pilnas prieštaravimų, kraštutinumų ir neišspręsto teisingumo. Vykstant nuolatinei gerio ir blogio dvikovai šiuo laiku, labiau negu bet kada, reikia BALFo pagalbos, intervencijos.

Žinoma, visiems nelengva po tokių radikalių pasikeitimų. Sakyčiau, blogiausia padėtis iš visų gyventojų sluoksnių tenka seneliams, invalidams, našlaičiams, ligoniams, pensininkams, iš Sibiro grįžusiems. Labai daug tokių yra buvusių politinių kalinių ir tremtinių tarpe. Jų buvusios santaupos senatvės dienoms šiandieną pavertus į niekus. Nors ankstesnių Lietuvos vyriausybės simboliškai buvo jiems padidintos pensijos, tačiau šiandieną buvę sovietinės vidaus reikalų ministerijos darbuotojai, buvę sribai gauna pensijas pusantro ar net du kartus didesnes negu jų buvusios aukos. Politinių

kalinių ir tremtinių sąjungoje iš BALFo gauta ir dalinama pašalpa, po 50 litų, šios kategorijos žmonėms buvo tikra dangaus palaima. Džiaugsmu spindėjo tremtinių akys, kad ir keli litai gauti senesnio amžiaus lietuviams buvo panaudojami susimokėti už buto šilumą, karštą vandenį ar elektros energiją.

Mačiau, kaip renkamos aukos mirusiųjų karstui nupirkti ir juos palaidoti. Medinio karsto kaina 116-160 litų. Iš kur juos gauti, jei pensija nesiekia nei 100 litų? BALFas ir čia padeda. Kaune Politinių kalinių ir tremtinių skyriuje mačiau, kiek daug buvo pareisimų ieškančių paramos, ypač finansinės. Tas pats Panevėžyje, Vilniuje, Alytuje ir kitur. BALFo parama Lietuvai apamai yra didelė ir stambi, tačiau tik lašas jūroje palyginti su daugybe tokių pagalbos ieškančių ir į skurdą patekusių tautiečių.

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL. I LIETUVOS DAINŲ - TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ. BUVO MALONU JUMS PATARNAUTI. TEPASILIEKA ILGAI SU JUMIS GRAŽŪS KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME — IKI PASIMATYMO VĖL!

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Kelionės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame keliones pagal kliento pageidavimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS I VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUODŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilių nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestinių pervažinėjimai

IR VISA TAI IŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖMS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitines Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasiruoti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

American Society
of Travel Agents

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-184
TELEFAX (370) 2-223-148

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterijū FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

REAL ESTATE

A "10" IN NORTH RIVERSIDE

Custom built Split-Level on prestigious country club lane. 4 bedrooms, 2½ baths, quaint family room with natural fireplace. Oversized built-in garage. Many more nice features. Asking \$269,500. Call Victor for a personal tour.

ALEX
REALTORS
5727 Cermak Rd., Cicero
708-656-2233

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., viename arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 mėn. + „security dep.“ Kreiptis į Aliną nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

HELP WANTED

Reikalinga liet. kalbanti moteris namų ir 2 m. bei 5 m. mergaičių priežiūrai Kalifornijoje. Alga, kambarys, maistas ir kelionės apmokamos. Kreiptis: 510-540-6372 arba 510-420-8181.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 ½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

IVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Norėčiau pirkti Lietuvoje gamintą bulvių tarkavimo mašinėlę. Skambinti Janei: tel. 708-450-0894.

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft-fit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. Tel. 708-620-9942.

MISCELLANEOUS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

HERBALIFE

tai gera priemonė išvalyti organizmą nuo šlakų, sureguliuoti kraujo spaudimą, sumažinti svorį, nervinę įtampą. Vėl busite energingas ir žvalus!

Skambinti: (718) 847-7452
Kviesti: ELVIS

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

„Tautos sukilimas 1941, pirmoji dalis. Be šūvio“

Autorius Pilypas Narutis, prisidėjęs prie sukilimo organizavimo, aprašo savo kartos pastangas atgauti laisvę.

Ši dalis pavadinta „Be šūvio“, nes, kaip įvadė rašo knygos autorius: „Prezidentas — Tautos vadas — pabėgo. Krašto apsaugos ministras pabėgo. Kariuomenės vadas pasitinka Sovietų sąjungos Raudonąją armiją, okupuojančią Lietuvą, o ministras pirmininkas prašo tautą priešus mandagiai priimti...“ Jis toliau teigia, kad „tolimesnį tautos likimą sprendė pati lietuvių tauta...“ Šia knyga bandau dokumentuoti mano ir mano draugų pastangas kovoti prieš Staliną ir Hitlerį, du didžiulius Lietuvos ir laisvojo pasaulio priešus.

Apie 1941 m. sukilimą ir Laikinąją vyriausybę daug kartų buvo rašyta mūsų spaudoje, tačiau įvykiai knygoje dėstomi labai nuosekliai, perpinti asmeniškais prisiminimais žmogaus, kuris tuose įvykiuose aktyviai dalyvavo — ne tik dalyvavo, bet ir buvo vienas organizatorių. Knyga apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d., yra 404 psl., iliustruota nuotraukomis ir faksimilėmis.

Gaunama „Drauge“

Kaina \$17,- (US), plus tax ir persiuntimas.

JAV LB XIV tarybos sesijoje Vašingtone š.m. rugsejo 17-18 d. Iš kairės: Lietuvos Respublikos ambasadorius Amerikoje dr. Alfonsas Eidintas, LDDP partijos frakcijos vadas Lietuvos Seime, Gediminas Kirkilas ir Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza.

Nuotr. Jono Urbono

TARYBOS SESIJA – NUSIVYLIMAS!

DONATAS SKUČAS

JAV LB XIV Tarybos pirmoji sesija rugsejo 17-18 d. Vašingtone buvo laukiama „su viltimi ir baime“. („Draugas“, Nr. 166, p. 3). Tikėtasi, kad sesijoje bus išdėstyti veiklos pirmumai ir išrikuoti svarbumo eilės. Skaitant, kad „visi LB organai šiuo metu sėdi gerokai braškančiuose ratuose, nes visuomenės pasitikėjimas jais sumenkėjęs“ („Draugas“, Nr. 166, p. 3), buvo tikėtasi, kad JAV LB Taryba pakeis veiklos kryptį, kad nors truputį atspindėtų visuomenės pageidavimus. Taryba turėjo sutelkti savo dėmesį į gyvybiškai svarbią lietuvių ateitį Amerikoje. Dideliam nusivylimui, reikia pripažinti, kad lietuvių bei svarbių reikalų, kaip jaunimo įtraukimas į veiklą, mišrių šeimų dalyvavimas, spaudos problemos, buvimas Lietuvos sąjone ir t.t., iš viso nebuvo svarstyti.

Politikos gairės Amerikoje ir Lietuvoje buvo vos paliestos, pravedant keliolika rezoliucijų. Narių pateikti 47 einamieji reikalai, kurių tarpe ir veiklos gyvybiniai reikalai, buvo prezidiumo sąmoningai nukelti į būsimą sesiją ir, be abejo, bus užmiršti. Net siūlymas pakeisti ankstyvesnio prezidiumo pateiktą dienotvarkę, sutrumpinant Krašto valdybos pranešimus, kad būtų daugiau laiko diskutuoti einamuosius reikalus, negavo Taryboje prioriteto. Daugiau kaip tris valandas buvo klausomasi valdybos pranešimų, valdybos kurioje... nedaug kas parodė bent kiselį entuziazmo tolimesnei JAV LB Krašto valdybos veiklai. („Draugas“, Nr. 161, p. 3). Išimtis buvo Švietimo ir Socialinių reikalų tarybos, kurių pirmininkės davė puikius pranešimus.

Kas turėjo būti istorinė sesija, pavirto į labai eilinę. Jokių veiklos krypties pakeitimų Taryba nenurodė. Jeigu bus kokie pakeitimai, tai tik naujos KV pirmininkės iniciatyva. Laikas parodys, ar naujoji pirmininkė įstengs išjudinti apatijoje plūduriuojančią veiklą. Laikė Tarybos sesijos buvo dvi malonios staigmenos ir du dideli nemalonumai. Prezidiumo rinkimai ir išrinkimas naujos Krašto valdybos pirmininkės turi būti laikoma kaip sesijos dvi malonios staigmenos. Abudu kandidatai į Krašto valdybos pirmininkus ir anksčiau užėmė atsakingas pareigas prezidiume ar valdyboje, todėl pirmininkė ateina į darbą su patyrimu. Linkime naujai pirmininkei visus malonius nusteibinti ir išjudinti.

Deja, šita sesija bus taip pat atmintina dėl dviejų labai nemalonių įvykių. Šeštadienį vakare, per atsisveikinimą su Amerikos ambasadoriumi Lietuvai, vakaro pravedėjas užmiršo pradžioje vakarienės pristatyti garbės svečius, jų tarpe ir

naująjį Amerikos ambasadorių. Kai galų gale jis buvo pristatytas, tai labai trumpai, lyg tarp kitko. Ambasadoriaus žmona nebuvo iš viso pristatyta, tik gale programos jai buvo įteikta knyga. Šitoks diplomatinis *faux pas*, ypač Vašingtone, tikrai nepadarė garbės nei Tarybai, nei lietuviams apskritai. Antras nemalonus įvykis, prasilenkęs su mandagumu, buvo PLB valdybos nario išsišokimas Tarybos sesijoje. Po to, kai Tarybos narys iš New Yorko pareiškė nepasitenkinimą dėl tolimosnio „Kancijų istorijos“ knygos platinimo, PLB valdybos narys pareiškė linkėjimą, kad nariui iš New Yorko niekada nepritrūktų degtukų ir demonstratyviai metė degtukų dėžutę ant stalo. Nei prezidiumui pirmininkaujanti, nei kiti Tarybos nariai ir tą neregavo. Į šitokią PLB valdybos nario išsišokimą turėtų atitinkamai reaguoti visuomenė, kada PLB valdyba prašys aukų tolimesniam knygų leidimui.

Anksčiau, kada „Kancijų istorijos“ knygos klausimas buvo iškeltas, du sykius, vos prasi-dėjus diskusijom, buvo greit nubalsuota baigti diskusijas, neprieš jokių išvadų ar sprendimų. Tai tikrai liūdnas reiškinys. Taryba savo tyla, atrodo, pritarė tos knygos išleidimui, tuo neatstovaudama dideliu skaičiui Amerikos lietuvių, kurie yra pasipiktinę tos knygos išleidimu.

Tas pats buvo su rezoliucija dėl pilietybės, nuosavybės ir ambasadoriaus pašalinimo. Nors jau daug apie tai buvo rašyta spaudoje ir visuomenė gan aiškiai dėl to yra pasisakiusi, Taryba neįstengė prarasti net paprastos rezoliucijos šaltis klausimais. Ne tik nepravedė rezoliucijos, bet net nedavė eigos tam procesui. Vėl atrodo, kad Taryba neatstovavo daugumos Amerikos lietuvių, bet buvo suinteresuota neužgauti kažko Lietuvoje.

Iš šitų pavyzdžių susidarė įspūdis, kad daugumas Tarybos narių yra atitolę nuo visuomenės. Jie tikrai neatspindėjo savo rinkėjų pageidavimų. Gal čia tas tikrasis pagrindas, kodėl buvo mažai balsuotojų pereinuose Tarybos rinkimuose. Daugumas yra numoję ranka į tokią Tarybą ir savo nepasitenkinimą išreiškia, nedalyvaujama rinkimuose, nepamiršdami LB veiklos.

Svarbiausias Tarybos nutarimas buvo patvirtinti komisiją, kuri, bendrai su Kanados LB, puoselėtų Lietuvoje ir Šiaurės Amerikoje gyvenančių lietuvių bendradarbiavimą ir t.t. Iš esmės tai yra geras žingsnis į priekį. Tikrai yra dvi pagrindinės problemos. Pirmiausia, ta komisija neturės jokios rezoliucijos, įpareigojimo ar nustatytų veiklos rėmų iš Tarybos kelti Amerikos lietuviams svarbius klausimus (pili-

NEATIDĖK RYTDIENAI, KĄ GALI PADARYTI ŠIANDIEN

Ši sena ir daug kartų girdėta patarlė niekad taip giliai manęs nepaveikė, kaip tą vieną saulėtą ir nepaprastai gražią gegužės dieną.

Parašiusi šiame skyriuje apie keletą veiklių, jaunų, lietuviškų šeimų, nutariau parašyti apie energingą ir labai veiklų, Philadelphiaje gyvenančių, jaunuolių Paulių Kazakauską. Gavusi apie jį žinias, rašymą vis atidėlioju, nes neturėjau jo nuotraukos. Taip bėgo diena po dienos, žadėjau sau: jau rašysiu ryt, o ryt vėl, dar yra laiko... O koks nežinomas yra mūsų rytoj! Kokia liūdna, šiurpi ir neapsakomai skaudi gali būti ir pati gražiausia gegužės diena...

Suskambo telefonas. Skambino sūnus Tomas. Iš jo pirmų žodžių supratau, kad įvyko kažkas siaubingo ir baisaus. Išsigandusiu balsu jis pranešė, kad Paulius buvo didėleje automobilio avarijoje. Automobilį vairavo kitas jaunas lietuvis. Už keletos valandų, lyg perkūnu trenkė baisi žinia ir žaibo greitumu aplėkė visą Philadelphiajos apylinkę – Paulius mirė!

Neitikėtina! Baisu! Tokią žinią išgirdus, apie bet koki žmogų yra sunku, bet kada yra 28 metų jaunas, sveikas, daug žadą pasauliui ir lietuviškai visuomenei, jaunuolis, nėra žodžių, kaip tai išreikšti!

Nuo tos dienos jau praėjo daugiau, kaip trys mėnesiai, niekaip negalėjau prisiversti paprašyti tėvų Pauliaus nuotraukos ir tiesiog neradau žodžių, kaip pradėti rašyti.

Prisimenu, pažinau Paulių mums dar gyvenant Puerto Rico, kada jis buvo atvažiavęs aplankyti Tomo. Jie abu buvo pažįstami nuo kūdikystės dienų, kartu žaidė, augo, mokėsi, o

Tomui grįžus į Philadelphia, liko draugais iki tos nelemtos dienos gegužėje.

Paulius buvo ievutės ir Karolio Kazakauskų vienturtis sūnus. Karolis gimęs Amerikoje, ievutė dar prieš Antrąjį karą atvyko iš Lietuvos, būdama jauna mergaitė. Ji augo lietuviškoje aplinkoje ir sukūrusi šeimą su Karoliu, sulaukė Pauliuko, kurį augino lietuviškoje dvasioje.

Nuo mažens būdamas labai linksmo ir draugiško būdo, Paulius buvo visų mėgstamas. Jis lankė Šv. Cecilijos katalikišką ir Vinco Krėvės lietuvišką mokyklą. Priklausė St. Joseph's irkluočių komandai, lošė futbolą, tinklinį ir tenisą. Dalyvaudamas sporte, išmoko griežtos disciplinos, žodžio laikymo ir nepalaužiamo pasiryžimo.

Lietuvoje veikloje jis stovyklavo Neringos stovyklose, priklausė Aušrinės tautinių šokių grupei ir dalyvavo trijose tautinių šokių šventėse. Buvo Jaunimo sąjungos narys, dalyvavo suvažiavimuose ir jaunimo kongresuose Amerikoje, Kanadoje, Europoje, Pietų Amerikoje, Australijoje. Šią vasarą žadėjo dalyvauti šokių šventėje ir kongrese Lietuvoje, deja – nesuspėjo. Jam lietuviškas veikimas buvo labai svarbus, bet jį domino ir viso pasaulio žmonės, papročiai ir problemos. Jis, kaip „exchange student“ buvo Japonijoje, aplankė Meksiką, Europą, Rusiją, Puerto Rico, Kanadą ir Lietuvą. Jis turėjo daug draugų, ne tik Amerikoje, bet visame pasaulyje. „Jis palietė daugelio žmonių gyvenimą ir, būdamas stipraus charakterio, labai geros atminties, noro pažinti, sužinoti

sumos. Klausimas yra, kas už tai mokės. Taryba patvirtino 1995 m. samatą, kurioje numatyta per 20,000 dolerių deficitą, kuris bus padengtas iš vienos LB narės palikimo. Prie to deficitą šios kelionės dar pridėtų apie 10,000 dol. išlaidų. Komisija yra steigama ketveriems metams, tai kalba sukasi apie daugiau kaip 40,000 dol. Kyla klausimas, ar komisija yra verta tokių pinigų ir ar jie nebūtų geriau išleidžiami švietimo, kultūros ar socialinių reikalų srityse. Prašyti, kad Seimas padengtų išlaidas, sudarytų dar didesnių sunkumų, nes tas įpareigotų komisiją Seimui. Visuomenė tada galėtų kelti klausimą, kam ta komisija iš tikrųjų tarnauja. Prašyti, kad

Paulius Kazakauskas

ir tikėjimą į stiprią draugystę, užsipelnė savo draugų pagarbą ir meilę. Taip kalbėjo jo draugas Vincas Krakauskas, sakdamas atsisveikinimo kalbą. Kur jis bebuvu, Pauliaus asmenybė šviesė švietė, bet įvyko tai, kas yra sakoma, kad: „ta šviesa, kuri šviečia šviesiausiai, greičiausiai ir užgesa“.

Jo tėvai jam suteikė visas galimybes keliauti, veikti, matyti viską, ką jis norėjo. Jis gyveno greit ir per savo jauną amžių pamatė labai daug. Jis sakydavo, kad jam dienos yra per trumpos, o darbo labai daug. Jis visad skubėdavo... Jį matydavome visur, kur tik jis buvo reikalingas. Paulius buvo lietuvių namų vicepirmininkas, ruošė muges, gegužines, koncertus. Skaitydavo bažnyčioje ir gelbėjo šalpos darbe. Šeštadienį, prieš avariją, jis iki vakaro krovė BALFo siuntinius siuntai į Lietuvą. Tai buvo jo paskutinis vakaras ir paskutinis pagalbos darbas Lietuvos žmonėms...

Paulius lankė Ursinus kolegiją ir ją baigė 1987 m. su mokslo laipsniu ekonomikoje. Baigęs mokslą, pradėjo dirbti Philadelphiajos akcijų biržoje. Vėliau perėjo į Dean Witter Reynolds akcijų ir investavimų bendrovę. Ten jam labai gerai sekėsi. Jis buvo visų mėgstamas

atskiri komisijos nariai tą finansuotą iš savo kišenių, labai apribotų kas galėtų dalyvauti toje komisijoje. Todėl, nors ir gera mintis steigti tokią komisiją, jos veikla turi daug „duobių“, į kurias ir prie geriausių norų gali įpulti JAV LB, visai prarasdama visuomenės pasitikėjimą. Sesija buvo didelis nusivylimas tiems Tarybos nariams, kurie tikėjosi šio tokio sumanumo veiklos atžvilgiu. Linkime naujai KV pirmininkei atitinkamai įvertinti susidėjusią padėtį ir duoti plūduriuojančiai JAV LB veiklai ryškesnę kryptį. Kitaip JAV LB ir toliau nyks, kas bus pravartu tik Amerikos lietuvių skaldytojams.

tybės, nuosavybės, ambasadoriaus paskyrimo. Priešingai, kaip šita praėjusi sesija parodė. Jeigu ta komisija, nuvykusi į Vilnių, pataikaus Seimo atstovams, kaip Taryba pataikavo šioje sesijoje, tai mažai naudos iš to bus Amerikos lietuviams. Tokia komisija gali padaryti nepataisomos žalos, ilgainiui net pasidaryti Seimo propagandos įrankiu.

Kitas svarbus klausimas yra, kaip tokia komisija bus finansuojama. Tarybos narys iš Ohio teisingai pastebėjo, kad kalba eina apie nemažą sumą. Penkiems nariams apmokėti po dvi keliones į metus jau yra apie 8,000 dolerių. Ten gyvenant po dvi savaites, du kartus į metus, vėl prisideda tūkstantinės

sumos. Klausimas yra, kas už tai mokės. Taryba patvirtino 1995 m. samatą, kurioje numatyta per 20,000 dolerių deficitą, kuris bus padengtas iš vienos LB narės palikimo. Prie to deficitą šios kelionės dar pridėtų apie 10,000 dol. išlaidų. Komisija yra steigama ketveriems metams, tai kalba sukasi apie daugiau kaip 40,000 dol. Kyla klausimas, ar komisija yra verta tokių pinigų ir ar jie nebūtų geriau išleidžiami švietimo, kultūros ar socialinių reikalų srityse. Prašyti, kad Seimas padengtų išlaidas, sudarytų dar didesnių sunkumų, nes tas įpareigotų komisiją Seimui. Visuomenė tada galėtų kelti klausimą, kam ta komisija iš tikrųjų tarnauja. Prašyti, kad

atskiri komisijos nariai tą finansuotą iš savo kišenių, labai apribotų kas galėtų dalyvauti toje komisijoje.

Todėl, nors ir gera mintis steigti tokią komisiją, jos veikla turi daug „duobių“, į kurias ir prie geriausių norų gali įpulti JAV LB, visai prarasdama visuomenės pasitikėjimą.

Sesija buvo didelis nusivylimas tiems Tarybos nariams, kurie tikėjosi šio tokio sumanumo veiklos atžvilgiu. Linkime naujai KV pirmininkei atitinkamai įvertinti susidėjusią padėtį ir duoti plūduriuojančiai JAV LB veiklai ryškesnę kryptį. Kitaip JAV LB ir toliau nyks, kas bus pravartu tik Amerikos lietuvių skaldytojams.

Šv. Kazimiero seselės, šventusias savo 60 metų vienuoliškojo gyvenimo jubiliejų š.m. rugpjūčio 14 d. Sėdi iš kairės: ses. Claire, ses. Maris ir ses. Anaceta; stovi – ses. Marilyn Kuzmickas, generale vyresnioji, ir ses. Pauliusa.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1994 m. spalio mėn. 6 d.

5

ir visus stebino savo inteligentiškumu, sumanumu, savi-pasitikėjimu ir jauname amžiuje turima išmintimi. Labai tvarkingas ir gražios išvaizdos, visad mandagus ir paslaugus, Pauliaus viršininkai jam buvo numatę gerą ateitį šioje istaigoje. Daug vilčių ir planų turėjo ir Philadelphiajos lietuviškas telkinys. Deja, visos viltys sužudo tą sekmadienį, kai mirtis negailestingai jį išplėšė iš mūsų tarpo.

A.a. Pauliaus laidotuvsė dalyvavo daugybė jo draugų, pažįstamų, bendradarbių ir giminių. Jie suvažiavo ir suskrido iš Los Angeles, Čikagos, New Yorko, Hartfordo, Toronto ir kitų miestų. Pilnutėlė bažnyčia žmonių, neslėpdami ašarų, atsisveikino. Ilgos eilės pamauž

slinko pro jo karstą tardami paskutinį „sudiev“.

Per laidotuves buvo surinkta didelė suma pinigų jo atminimui ir paaukota Vilniaus aklių mokyklai ir Šv. Andriejaus parapijos bažnyčiai. Kada šį rudenį Philadelphiajoje buvo pradėtas Draugo fondo vėjus, pirmieji jį atsiliepė ievutė ir Karolis Kazakauskai, įrašydami savo sūnaus a.a. Pauliaus Kazakausko vardą į šį fondą. Jie tokio neapsakomo skausmo valandoje suprato šio fondo svarbą.

Pagarba jiems, užauginus tokių sūnų. Jis liks gyvas visų jį pažinusių širdyje ir atmintyje. Pauliaus, dovanok, kad tai, ką turėjau padaryti vakar, atidėjau iki šiandien.

Julija Dantiene

A.†A.

EMILIA TOLIUSIENĖ

Gyveno Paw-Paw, MI.

Po ilgos ir sunkios ligos, mirė 1994 m. spalio 4 d., sulaukusi 87 metų.

Gimė Lietuvoje, Žemaičių Naumiestyje. Amerikoje išgyveno 44m.

Nuliūdė liko sūnūs: Bronius, marti Marytė, Algis, marti Cathy, Vytas, marti Linda; dukterys: Gertrūda Zabukienė, žentas Jonas, Elena Shaafsma, žentas Sam, Aldona Gabro, žentas Kazys, Alma Breitenbach, žentas John, Birutė Reier-son, žentas Cliff, Erika Toliušytė, Irena Toliušytė; sesuo Meta Petrauskienė, svainis Albinas; taip pat 26 anūkai ir 8 proanūkai bei kiti giminės.

Vėlionė pašarvota ketvirtadienį, spalio 6 d. Adams-Zolp laidojimo namuose, 504 W. Michian Ave., Paw-Paw, MI.

Laidotuvės įvyks penktadienį, spalio 7 d. Po religinių apeigų 10:30 val. ryto, Michigan laiku, laidojimo namuose, vėlionė bus palaidota palaidota Paw-paw kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvsėse.

Nuliūdę sūnūs, dukterys, marčios, žentai, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Adams-Zolp Funeral Home.

Lietuvos Dukterys praneša, kad gedulingos šv. Mišios už

A.†A.

dr. Felicijos Olšauskaitės

ir jos brolio

A.†A.

Norberto Olšausko

sielas bus atnašaujamos Šv. Antano šventovėje š.m. spalio mėn. 15 d., šeštadienį 10 val. ryto. Po pamaldų bus vykstama į Holy Sepulchre kapines, kur (maždaug 11:30 - 12:00 val.) renkamsi prie kapinių administracijos pastato. A.a. Felicijos ir Norberto Olšauskų palaikai urnose bus palaidoti jų tėvo Antano Olšausko kape. Mišias atnašaus ir laidotuvių apeigas atliks klebonas kun. Babonas.

Laidotuvės nuderstos, nes Detroito miesto teismo eiga truko ilgai, mirusiems Amerikoje neturint giminių, igaliotinių bei testamentų.

Lietuvos Dukterys kviečia jų atminimą pagerbti ir dalyvauti apeigose.

Tebūna Broliui ir Sesei lengva žemelė prisiglaudus tėvelio kape.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus.

AIR CARGO skubiams siuntiniams.

PINIGAI pervedami DOLERIAIS

papigintomis kainomis.

Mažiausia suma \$50.-

Persiunčiame baldus.

MAISTO SIUNTINIAI

Tinka sveikinimams arba švenčių proga, tik \$29.-

Kava tirpi, kava malta, arbata, vaisių koncentratas,

sausainiai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai.

Didesnis, su daugiau produktų, - \$39.-

55 svarai, įvairaus maisto rinkinys - \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją apie maisto siuntinius.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629

Tel. 312-436-7772

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos studentų ateitininkų susirinkime penktadienį, spalio 7 d., 7:30 val. vakarą vyksiančiame Ateitininkų namuose, Lemonte, Jūratė Budrienė supažindins su „Lietuvos Vaikų vilties“ organizacijos veikla. Visi nariai ir jų draugai kviečiami dalyvauti.

„Žiemos erskėtis“, Julijos Švabaitės eilėraščių rinkinys, jau renkamasis „Draugo“ spaustuveje. Leidžia Lietuviškos knygos klubas.

Kleb. kun. Jonas Kuzinkas aukos šv. Mišias sekmadienį, spalio 16 d., 10:30 v.r., Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, minint ALRK Moterų sąjungos 80-ties metų sukaktį.

„Puota jūros dugne“, Čikagos jūrų skautijos tradicinis renginys šeštadienį, spalio 15 d., vyks Lietuvių centre, Lemonte. Bus trumpa, nuotaikinga programa, karšta vakarienė, šokiai. Pradžią 6:30 v.v. Visi kviečiami atsilankyti – maloniai aplinkoje praleisti vakarą ir paremti jaunimo organizacijos veiklą.

Muz. Manigirdas Motekaitis ir sol. Praurimė Ragienė, atlikę programą Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, kur kiekvieną savaitę vyksta lietuviški renginiai ir verda kultūrinis gyvenimas.

Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

x Po 18 sėkmingų pasirodymų JAV-bėse, Vilniaus Dailės muziejaus lietuviškos muzikos ansamblis „Kanklės“ koncertuoja Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Vadovė – Vilniaus Muzikos Akademijos prof. Lina Naikelienė. Ansamblis susideda iš trijų koncertinių kanklių, dviejų birbynų taip pat muzikantai puikiai valdo skudučius, lumzdelius. Programoje dalyvaujanti solistė ne tik atlieka liaudies dainas, bet ir veda koncerto programą. Pirmoje dalyje skambės religinė muzika, o antroje girdėsime lietuvių klasikų kūrinys. Koncertas įvyks spalio 10 d. 7:30 v.v. Maloniai kviečiame apsilankyti ir atsiveikinti su puikiu profesionaliu ansambliu, kuris po koncerto išskris į Tėvynę. Bilietus galėsite išsigyti prie durų.

(sk)

x Pasaulio Lietuvių centras, Lemont, IL, kviečia pamatyti rudens ir žiemos sezono naujausias madas spalio 23 d. 12 val. d. „Rudens simfonija“ madų parodoje. Pietūs, kava, saldumynai. Stalus ar pavienes vietas užsisakyti tel. 708-301-4260.

(sk)

Jurgis Vidžiūnas, Operos valdybos vicepirmininkas, kviečia Jus dalyvauti Operos tradiciniame baliuje lapkričio 19 d. Jaunimo centre. Dalyvavimo auka tik 25 dol., kurių dalis eina naujos operos pastatymo išlaidoms sumažinti. Vietas prie stalų reikia užsisakyti iš anksto, paskambinus J. Vidžiūno telefonu (312) 767-5609.

Dienraštis „Chicago Sun-Times“ pirmadienio, spalio 3 d., laidoje vedamuoju ragina miestotę mergą pagreitinti Marquette Parko apylinkės apsaugos sprendimą, juo labiau, kad tos apylinkės gyventojai patys sutiko mokėti didesnius nuosavybės mokesčius, norėdami suteikti lešų apsaugos sargybai. Sakoma, kad tai klasiškas apylinkės gyventojų pastangų pavyzdys, norint pagerinti savo gyvenamąją vietą ir užtikrinti, kad apylinkė netaptų tik dar viena „niekam nepageidaujama“ miesto dalimi. Straipsnyje paminima ir Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacija, kuri ypač rūpinasi šiuo reikalu.

FARMACISTĖ IR DAINININKAI SEKLYČIOJE

Vasarai baigiantis, bet saulei negailingai kepinant, mūsų vyresnieji rinkosi į Seklyčią pasisemti žinių apie vaistų naudojimą ir kartu pasidžiaugti muzikos garsais.

Popietę pradėjo Elena Sirutienė, pakviesdama diplomuotą farmaciste, Ireną Juškiene pašnekesį praversti. Dr. I. Juškiene daug metų dirba farmacijos srityje ir turi didelį žinių bagažą. Ji ilgą laiką dirbo La Rabida ligoninėje ir ėjo direktorės pareigas vaistų paskirstymo skyriuje. Nepasitenkino šiomis pareigomis ir Illinois universitete ruošėsi doktoratui. Po studijų jai buvo suteiktas daktaro laipsnis iš farmacijos. Priklauso Amerikos farmacistų sąjungai, „Drug justification review board“ (DJR) ir Lietuvių farmacistų sąjungai. Ji yra šios LAPAS organizacijos įkūrėja. Šiuo metu dirba Jacobs Health Care Systems ir eina patarėjos pareigas medicinos daktarams, vaistinėms bei įvairioms senelių priežiūros įstaigoms.

Dr. I. Juškiene pradėjo pokalbį apie vaistų reikalingumą, jų veikimą, vaistų rūšis ir kaip juos imti, kad vartotojai gautų geriausius rezultatus.

Ne visi vaistai veikia vienodai, nors jie būtų prirašomi tai pačiai ligai. Labai daug priklauso nuo žmogaus organizmo sudėties ir dvasinio nusiteikimo. Pacientai, naudojanys vaistus, turi būti nuolatinėje daktarų priežiūroje, o asmenys, naudoja vaistus, turėtų klausyti klausimus, ar šie vaistai neturi blogų įtakų kitiems kūno organams.

Vaistų veikimas taip pat priklauso ir nuo naudotojo amžiaus. Ypač turi saugotis vyresnio amžiaus asmenys, nes jų kūno ląstelių veikimas yra pakitęs. Per didelės vaistų naudojimas nuodija žmogaus organizmą. Mūsų įvairių rūšių vaistų tuo pačiu metu taip pat yra kenksmingas, gali išsivystyti komplikacijos. Vaistus

reikia imti tik nustatytomis valandomis ir tik prirašytą kiekį. Galvojimas, kad, jeigu ims daugiau, greičiau pasveiks yra kenksmingas. Kiti net nesilaiko nustatytos normos ir pradeda imti mažiau, nes jautiasi geriau. Šitokie samprotavimai yra labai klaidingi ir vaistų naudotojus gali privesti prie žalingų rezultatų. Farmacijos daktarė, I. Juškiene pabrėžė, kad nėra idealių vaistų, gydančių visas ligas. Vaistai yra cheminiai junginiai ir gali veikti įvairias ligas. Reikia įsidėmėti, kad modernieji vaistai turi daug neigiamų įtakų, ypač vyresnio amžiaus žmonėms. Ji taip pat pabrėžė, kad reikia sekti vaistų galiojimo laiką. Seni vaistai nustoja veikimo ir, be to, gali būti kenksmingi organizmui. Vaistų senėjimo laikas svyruoja nuo 2 iki 5 metų.

Vaistus imti tik taip, kaip daktarai nurodo. Vieni vaistai imami nevalgius, kiti – tuojau po valgio arba praėjus tam tikram laikui, po valgio.

Naudojant vaistus, vengti alkoholinių gėrimų, nes daugiausia patys vaistai turi savyje alkoholio, kas gali privesti prie labai kenksmingų rezultatų.

Laikas nuo laiko reikia surinkti visus turimus vaistus ir nunešti savo gydytojui, kad jis peržiūrėtų. Ypač svarbu, kada yra naudojamos kelių gydytojų patarimų. Gydytojas, patikrines jūsų atneštus vaistus, duos patarimą, ką su jais daryti. Taip pat yra susiorganizavusi amerikiečių farmacistų grupė (Drug justification review board), kuri siūnia farmacistus ir prieglaudą ar šiaip į didesnius vyresnių žmonių susibūrimus, ir duoda patarimus, kaip naudoti vaistus, o taip pat peržiūrėti jų atneštus vaistus.

Lietuviai farmacistai turi savo organizaciją – LAPAS. Jų farmacistai taip pat daro patarimus savo tautiečiams. Šių abiejų įstaigų patarimai yra veltiniai, bet turi būti didesnis žmonių grupės. Daktarė paminėjo visiems geros sveikatos ir taip pat patarė mažiau gydytis vaistais, bet daugiau sveiku valgiu ir rytmetine mankšta.

Po informacinio pranešimo popietę buvo tęsiama toliau, skambant muzikos garsams. Muzikinę dalį atliko „Kursėnų kaimo kapelos“ menininkai. Jų grupėje yra 52 menininkai: muzikai, šokėjai, dainininkai. Jiems vadovauja Stasė Jagminienė. Del vietos stokos programą atliko tik 6 menininkai. Susirinkusių palinksminimui padainavo ir pagrojo įvairiais instrumentais kelias dienas.

Kai kurias dainas popietės dalyviai dainavo kartu su Kursėnų kaimo kapelos menininkais. Buvo smagu atjaunėti ir prisiminti romantiškas dienas, kada gyvenome tėvynėje. Kai kurios dainos priminė mūsų gimtinės laukus, praleistą jaunystę ir tai, kad turime stengtis išlaikyti lietuviškumą ateinančioms kartoms.

Popietės dalyviai, atsidėdami menininkams, nenutrūkstaniais plojimais išreiškė savo pasitenkinimą, o Janina Gaičienė įteikė gėlių puokštę kapelos vadovei.

E. Sirutienė dėkojo dr. Irenai Juškienei už informacinį pranešimą apie vaistų naudojimą ir „Kursėnų kaimo kapelai“ bei jos vadovei Stasei Jagminienei už vyresniųjų palinksminimą. Taip pat pasidžiaugė, kad taip gausiai susirinko, net trūko sėdimų vietų.

Saulė „ridinėjant ant žemės“, vyresnieji nesiskubino apleisti Seklyčią ir šnekučiausi prie valgių apkrauto stalo.

(sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-528-0773.

(sk)

A. Pauzolis

Lithuanian Mercy Lift lešų telkimo pokilyje 8 m. rugsėjo mėn. Montefiori soduose. Iš kairės: Lina Žlobienė, Daina Siliūnienė, dr. Donatas Siliūnas ir dr. Aras Žlobas.

Nuotr. Indrės Tījūnėlienės

BUVO PROGA SUSITIKTI PABENDRAUTI

Žmonės ėjo ir ėjo. Pakilia nuotaika rinkosi jauni ir seni, tėvai ir vaikai, tetos ir dėdės, močiutės ir seneliai, anksčiau ir paskutiniu laiku iš Lietuvos atvykę. Įvyko stebuklas – rugsėjo 16 d. penktadienio vakare Pasaulio lietuvių centro Lemonte salėje pasidarė sunku gausiai susirinkusių sutalpinėti, net kėdžių pritrūko.

Kokia magika visus sutraukė? Tai ne magika, o mūsų širdis, neabejingumas Lietuvos vargstančiam žmogui ir supratimas, kad Lietuvos ateitis tikrai priklausys nuo jos vaikų. Taip pat ir bilieto žema kaina pasiteisino. „Saulutės“ vakarėlyje dalyvavo apie 300 žmonių, o buvo užsakyta tik pusė salės, nes, geriausiai atveju, tikėtasi gal 200 žiūrovų. Kai kurie atėjo pamatyti išreklamuotą įvairių Lietuvos ansamblių programą, pavadintą „Lietuviška gegužinė“, kurios vadovas buvo Rikardas Simonaitis. Jūs globote „Baltic Tours“ kelionių agentūrą, o „Saulutė“ jų koncertą

suruošti pasiūlė Ingrida Bublienė, nors būdama Lietuvoje, ji šios grupės pasirodymų nebuvusi mačiusi.

„Saulutė“ labai dėkoja Dariui Polikaičiui, Petriui Petručiui, Anatolijui Slutui ir Andriui Utz, padėjusiems išspręsti iškilusias kliūtis dėl elektronikos. Nors iš anksto buvo susitarta, kad ansambliai su savimi atsivežtų visus savo reikmenis, pasirodė, jog ne viską atsivežė. Pasiūkejo, kad elektronika buvo esminiai reikalinga, nes daugelis programos buvo iš anksto įgroti. Tas suklebė tam tikrą publikos nusivylimą. Lauktos programos įvairumas neišsipildė, nes neatvažiuavo nei Vilniaus etnografinis ansamblis, nei „Studija R“ šokėjai, tad per ilgai užsėdėjusi programa kai kuriems ir nusibodo. Pasitvirtina, kad ne visų skonis vienodas.

Vakarėlyje pasirodė vyrų ansamblukas „Teviskė“, dainininkė Laima Lapkauskaitė, televizijoje pasirodanti sesutė Danė ir Asta Jurksaitytės, lininius drabužius siuvančios seserys Danguolė, Vladė ir Aldona Bukenaitės ir Kursėnų kaimo kapela. Programos mišinys vargiai sudarė „Lietuviškos gegužinės“ nuotaiką, labiau estradinių dainų vakarėlį, išnaudojantį sentimentus tėvynei.

Be ansamblių kartu keliau verslininkų grupė, laikraščių žurnalistai bei redaktoriai ir turistų grupė. Kaip dažnai atsitinka su keliautojų grupe, įvykstančius nemalonumus išgyvena tvarkingi keliautojai.

Labai kilniai pasirodė mūsų studentai Andrius Utz, Dainius Brazaitis, Andrius Panaras ir Lina Gierštikas, sutikę be honoraro groti šokiais. Pagarbos ir pasididžiavimo vertas „Žaibas“, nes atjautė Lietuvoje vargstančius vaikus ir paaukojo savo jogas pritraukti savo draugus į „Saulutės“ vakarėlį. Ir taip jaunimas šoko ir linksminosi iki vėlyvaus vakaro.

Dalyvavę laimėjo ne tik gėlių vazonus, lietuviškus rankdarbius, vazes ir paveikslus, bet ir pietus „Omega“ restorane, metams po tuoziną riestinių kas mėnesį iš „Max and Benny's“ restorano ir 10 bilietų į Oakbrook Terrace Drury Lane teatrą.

Ypač sunkiai dirbo PLC administratoriai Dana Gylėnė ir Romas Kronas, kurie taip pat buvo nusteibinti publikos gausumu.

„Saulutė“ nuoširdžiai dėkoja vakarėlio rėmėjams, paaukojuosiems padėti padengti vakaro išlaidas ir kviečia visus pasinaudoti mūsų rėmėjų paslaugomis – Frank Zapolis (State Farm Insurance), Donald Petkus Jr. (Petkus and Sons Funeral Directors), Standard Federal Bank, dr. Aras ir Lina Žlobai, dr. Jonas ir Judy Sidriai, dr. Audronė ir dr. Sarūnas Užgiriai, „Saulutė“ dėkoja „Racine Bakery“, „Nida Delicatessen“ ir „Baltic Bakery“ už paaukotas pyragėlius. Labiausiai dėkojame taip gausiai susirinkusiems, kurių dėka bus stengiamasi nupirkti autobuselį Plungės invalidų vaikų namams. Padengus visas išlaidas, vargstantiems Lietuvos vaikams liko 2,792 dol.

Indrė Tījūnėlienė

Čikagos lit. mokyklos, veikiančios Jaunimo centre, 1994/1995 m. mokytojai ir kitas personalas. Iš kairės (priekyje): Dana Mikužienė ir Daina Dumbrienė; Jūratė Dovilienė – direktorė, Vakarė Valaitienė, Marytė Utz, Nora Aušrienė, kun. Juozas Vaišnys – kapelionas, Andrius Utz, Marija Placiene, Sigita Gudis, Jolanta Andrejeviene, Reda Blekiene, Irena Vilimienė, Hedvina Dainienė, Erika Brooks, Ramunė Lukienė, Nijolė Pupienė, Rūta Jautokienė, Danas Lapkus, Ligija Tautvilienė ir Juozas Plačas – korespondentas.

Nuotr. Vlodo Žukausko

Auka „Draugo“ paramos fondui – yra lietuviybės laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.